



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.7.2004  
COM(2004) 474 τελικό

2004/0153 (COD)

Πρόταση

**ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**Για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

( SEC(2004) 971 )

## ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1. Το Μάρτιο του 2004 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Η νέα γενιά κοινοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης μετά το 2006»<sup>1</sup> («η προηγούμενη ανακοίνωση»), που αποτελεί συνέχεια της ανακοίνωσης του Φεβρουαρίου με τίτλο «Προκλήσεις πολιτικής και δημοσιονομικά μέσα για την περίοδο 2007-2013»<sup>2</sup>. Στην ανακοίνωση αυτή η Επιτροπή δηλώνει την πρόθεσή της να προτείνει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δια βίου μάθησης, στο οποίο θα ενσωματώνεται το σύνολο των υφιστάμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το εν λόγω πρόγραμμα θεσπίζεται στο σχέδιο απόφασης που προσαρτάται στην παρούσα αιτιολογική έκθεση.
- 1.2. Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα δια βίου μάθησης βασίζεται στα τρέχοντα προγράμματα Socrates και Leonardo da Vinci, στο πρόγραμμα eLearning, στην πρωτοβουλία Europass, και στις διάφορες δράσεις που χρηματοδοτούνται μέσω του κοινοτικού προγράμματος δράσης με σκοπό την προώθηση των φορέων που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τη στήριξη ειδικών δραστηριοτήτων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Επιπλέον, το 2009 θα πρέπει να ενσωματωθεί στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα, ως πρόσθετο πρόγραμμα, το πρόγραμμα Erasmus Mundus που μόλις ξεκίνησε και θα εφαρμόζεται έως το 2008.
- 1.3. Όπως τονίζεται στην προηγούμενη ανακοίνωση, τέσσερις ήταν κυρίως οι παράγοντες που οδήγησαν στην εν λόγω αναδιάρθρωση:
- οι αλλαγές που έχουν συντελεστεί σε ολόκληρη την ΕΕ βάσει των οποίων τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ολοκληρώνονται όλο και περισσότερο σε ένα πλαίσιο δια βίου μάθησης, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις νέες προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης και στις δημογραφικές μεταβολές,
  - η αυξανόμενη σημασία της εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη δημιουργία μίας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας της γνώσης στην Ευρώπη και για την ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής στις αλλαγές, κυρίως στο πλαίσιο της συνέχειας που δόθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας το 2000, με τις διαδικασίες της Μπολόνιας και της Κοπεγχάγης, καθώς και για την προώθηση της συνοδευτικής πολιτικής που αναπτύχθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μετά την έναρξη των τρεχόντων προγραμμάτων Socrates και Leonardo da Vinci,
  - η ανάγκη ενίσχυσης των ισχυρών σημείων των προγραμμάτων και της αντιμετώπισης των ασυνεχειών και της έλλειψης συνέργιας που οφείλονται στο σημερινό κατακερματισμένο σχεδιασμό των προγραμμάτων όπως προκύπτει από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις των προγραμμάτων και από το δημόσιο διάλογο που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες της νέας γενιάς προγραμμάτων, και

---

<sup>1</sup> COM (2004) 156 τελικό.

<sup>2</sup> COM (2004) 101

- η ανάγκη απλούστευσης και εξορθολογισμού των κοινοτικών νομοθετικών μέσων με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου εντός του οποίου θα είναι δυνατή η χρηματοδότηση ενός ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων.

Στο υπόλοιπο μέρος της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης περιγράφονται οι θεμελιώδεις αρχές πάνω στις οποίες βασίζεται η πρόταση της Επιτροπής, εξηγούνται τα βασικά χαρακτηριστικά του σχεδίου απόφασης και καθορίζεται ο τρόπος τήρησης των αρχών της επικουρικότητας και αναλογικότητας.

## 2. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Με τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που εφαρμόζει, η Ένωση έρχεται εγγύτερα στους πολίτες της - καμία άλλη κοινοτική δραστηριότητα δεν αγγίζει τόσο πολλούς ανθρώπους με τόσο άμεσο τρόπο κάθε χρόνο. Τα προγράμματά της αυτά υποστηρίζουν, επίσης, τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ένωσης και παρέχουν κίνητρα στους πολίτες να βελτιώσουν την επαγγελματική πρακτική τους: με λίγα λόγια, βοηθούν την Ένωση στο σύνολό της να επιτύχει τους στόχους της Λισσαβώνας. Η Επιτροπή, κατά συνέπεια, προτείνει τις ακόλουθες αλλαγές στα υφιστάμενα προγράμματα.

### 2.1. Ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει τέσσερα ειδικά προγράμματα: το πρόγραμμα **Comenius**, για γενικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν τα σχολεία έως και το δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης· το πρόγραμμα **Erasmus**, για εκπαιδευτικές δραστηριότητες και δραστηριότητες προηγμένης κατάρτισης σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· το πρόγραμμα **Leonardo da Vinci**, για όλες τις άλλες πτυχές της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και το πρόγραμμα **Grundtvig**, για την εκπαίδευση ενηλίκων. Επιπλέον, η πρόταση περιλαμβάνει ένα «εγκάρσιο» πρόγραμμα που ενσωματώνει τέσσερις βασικές δραστηριότητες, προκειμένου να καλύπτονται τα θέματα πολιτικής που περιγράφονται παραπάνω, να υπάρχει πρόβλεψη για δραστηριότητες εκμάθησης γλωσσών και δραστηριότητες που αφορούν τις ΤΠΕ οσάκις αυτές δεν περιλαμβάνονται στα ειδικά προγράμματα και να διασφαλίζεται μια ουσιαστικότερη προσπάθεια διάδοσης. Η πρόταση προβλέπει, επίσης, το πρόγραμμα **Jean Monnet** για τη στήριξη δράσεων που αφορούν την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τα ευρωπαϊκά ιδρύματα και ενώσεις στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση έχει σχεδιαστεί με γνώμονα, αφενός, τη διασφάλιση της απαραίτητης συνέχειας με την εμπειρία του παρελθόντος και για το λόγο αυτό η δομή της βασίζεται στα κύρια είδη εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχονται σε όλα τα κράτη μέλη και στη διατήρηση των καθιερωμένων ονομασιών των προγραμμάτων, και αφετέρου την ενίσχυση της συνοχής και της συνέργειας μεταξύ όλων των συστατικών στοιχείων της, ώστε να καθίσταται δυνατή η όσο το δυνατό αποτελεσματικότερη στήριξη ενός ευρύτερου και πιο ευέλικτου φάσματος δράσεων. Για το σκοπό αυτό, το ολοκληρωμένο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει δράσεις και διαδικασίες που θα είναι κοινές σε όλα τα μέρη του, και μία ενιαία επιτροπή προγράμματος που θα διασφαλίζει τη συνολική συνοχή.

## 2.2. Ουσιαστικότερο πρόγραμμα

Η αποτελεσματικότητα και η προστιθέμενη αξία των ευρωπαϊκών προγραμμάτων συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει αποδειχθεί με διάφορους τρόπους. Τα προγράμματα αποτελούν μέσο για τη διάδοση της καινοτομίας και των ορθών πρακτικών που διαφορετικά θα παρέμεναν μέσα στα στενά όρια των εθνικών συνόρων. Η δράση κινητικότητας έχει σαφή και θετικό αντίκτυπο όχι μόνο για τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτήν αλλά και για τα ιδρύματα που σχετίζονται με αυτά. Τα είδη ευρωπαϊκής συνεργασίας που προωθούνται από τα προγράμματα συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό και στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την Ένωση.

Λόγω της ευρείας αποδοχής της αξίας των προγραμμάτων και των νέων προκλήσεων με βάση τους στόχους της Λισσαβώνας, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το νέο ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση πρέπει να στοχεύει σε ουσιαστική αύξηση του όγκου και της αποτελεσματικότητάς του έναντι των προγενέστερων προγραμμάτων.

Η Επιτροπή αναθεώρησε τους ποσοτικούς στόχους που καθορίζονταν στην προηγούμενη ανακοίνωση, με βάση τα νέα κονδύλια που προτείνει τώρα στις αναλυτικές δημοσιονομικές προοπτικές για το διάστημα 2007 έως 2013. Οι στόχοι αυτοί είναι:

- συμμετοχή ενός στους είκοσι μαθητές στις δράσεις Comenius στο διάστημα 2007-2013·
- 3 εκατομμύρια φοιτητές Erasmus έως το 2011·
- 150.000 περίοδοι άσκησης Leonardo έως το 2013·
- 25.000 δράσεις κινητικότητας Grundtvig έως το 2013.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι φιλόδοξοι αυτοί στόχοι μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στο να αναδειχθεί το νέο πρόγραμμα σε κατάλληλο μέσο για τη στήριξη της επίτευξης της πλέον ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας της γνώσης έως το 2010.

Ο προϋπολογισμός θα πρέπει να αυξηθεί αναλόγως· το ποσό που προτείνεται, ενδεικτικά, ορίζεται σε 13,620 δισεκατομμύρια € για τα 7 έτη ισχύος του προγράμματος.

## 2.3. Απλούστερο πρόγραμμα

Τόσο οι συμμετέχοντες στο δημόσιο διάλογο όσο και τα κράτη μέλη, οι εθνικές μονάδες συντονισμού και η ίδια η Επιτροπή άσκησαν πίεση για απλούστερο και πιο ευέλικτο πρόγραμμα. Πρέπει να σημειωθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση θα συνεχιστούν έως το 2013· και ότι τα σχέδια που θα εγκριθούν το εν λόγω έτος δεν θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από τα τέλη του 2016. Για το λόγο αυτό η προτεινόμενη απόφαση περιλαμβάνει μόνο τις διατάξεις εκείνες που αφορούν θέματα λειτουργίας τα οποία είναι σημαντικό να καθορίζονται στη νομοθεσία.

Ωστόσο, η απλούστευση απαιτεί κάτι περισσότερο από καλές προθέσεις: απαιτεί την ύπαρξη κατάλληλου νομοθετικού περιβάλλοντος και σε αντίθετη περίπτωση είναι απαραίτητη η εισαγωγή των απαραίτητων νομοθετικών παρεκκλίσεων. Πιο συγκεκριμένα, τούτο συνεπάγεται τη θέσπιση στοχοθετημένων παρεκκλίσεων από τους κανόνες εκτέλεσης του δημοσιονομικού κανονισμού. Η κατευθυντήρια αρχή είναι η αναλογικότητα: οι διοικητικές και λογιστικές απαιτήσεις πρέπει να είναι ανάλογες προς το μέγεθος της επιχορήγησης. Για το σκοπό αυτό απαιτείται περαιτέρω εξέταση, ιδίως των ακόλουθων τομέων:

- Μεγαλύτερη χρήση όλων των επιχορηγήσεων με πάγια χρέωση (flat-rate grants) και των κλιμάκων μοναδιαίου κόστους.
- Απλούστευση των εντύπων υποψηφιότητας και των συμβάσεων.
- Επέκταση της συγχρηματοδότησης μέσω συνεισφορών σε είδος, και περιορισμός των λογιστικών υποχρεώσεων των δικαιούχων στις περιπτώσεις αυτές.
- Απλουστευμένη τεκμηρίωση για τη χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα των δικαιούχων.

Οι απλουστεύσεις αυτές αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της απόφασης. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θα παρουσιάσει σε εύθετο χρόνο ενδεδειγμένες παρεκκλίσεις από τους δημοσιονομικούς κανονισμούς είτε απευθείας μέσω τροποποιήσεων των εκτελεστικών κανόνων είτε μέσω της τροποποίησης της παρούσας πρότασης ώστε να ενσωματωθούν στοχοθετημένες παρεκκλίσεις ειδικά για το εν λόγω πρόγραμμα.

#### **2.4. Πιο αποκεντρωμένο πρόγραμμα**

Η Επιτροπή προτείνει την ανάθεση της διαχείρισης περισσότερων δραστηριοτήτων σε εθνικό επίπεδο, μέσω του δικτύου των εθνικών μονάδων συντονισμού. Οι λόγοι που συνηγορούν στη λύση αυτή είναι η κατανόηση του εθνικού πλαισίου και των αναγκών προτεραιότητας και η ικανότητα δημιουργίας φιλικότερου περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή θεωρεί κατάλληλη την ανάθεση της διαχείρισης των δράσεων στις εθνικές μονάδες συντονισμού οσάκις πληρούνται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Υπάρχει δυνατότητα καθιέρωσης μίας αντικειμενικής μεθόδου κατανομής των δημοσιονομικών πόρων μεταξύ κρατών μελών η οποία να αντικατοπτρίζει το ρυθμό εμφάνισης της δραστηριότητας.
- Πρόκειται για δράσεις μικρής κλίμακας ή δράσεις οι οποίες απευθύνονται σε φυσικά πρόσωπα με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται η ολοκληρωμένη επιλογή σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Οι δράσεις αφορούν ειδικές ανάγκες των επιμέρους κρατών μελών.

Για το λόγο αυτό στο σχέδιο απόφασης προτείνεται να γίνεται η διαχείριση των ακόλουθων δραστηριοτήτων μέσω των εθνικών μονάδων συντονισμού: κινητικότητα, συμπράξεις μικρής κλίμακας μεταξύ ιδρυμάτων, μεταφορά

καινοτόμων σχεδίων στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και ορισμένες εργασίες για τη διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων. Στο τμήμα 3 του δημοσιονομικού δελτίου εξηγούνται αναλυτικότερα οι αρχές στις οποίες βασίζεται η επιλογή των μεθόδων διαχείρισης που προτείνονται για το πρόγραμμα.

### **3. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

#### **3.1. Τίτλος 1: Γενικές διατάξεις**

Με τα άρθρα 1 και 2 θεσπίζονται οι γενικοί και ειδικοί στόχοι για το ολοκληρωμένο πρόγραμμα και τα ειδικά προγράμματα που περιλαμβάνονται σε αυτό. Οι στόχοι αυτοί συμπληρώνονται από επιχειρησιακούς στόχους για κάθε ειδικό πρόγραμμα που καθορίζονται στα διάφορα κεφάλαια του τίτλου 2.

Με το άρθρο 5 καθορίζονται οι γενικές δράσεις που εμπεριέχονται στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Πρόκειται για ένα μέτρο που σκοπό έχει να μεγιστοποιήσει την απλούστευση και την ευελιξία. Στο παράρτημα καθορίζονται οι δράσεις των οποίων τη διαχείριση θα αναλάβει η Επιτροπή καθώς και εκείνες των οποίων τη διαχείριση θα αναλάβουν οι εθνικές μονάδες συντονισμού.

Στο άρθρο 6 καθορίζονται τα καθήκοντα της Επιτροπής και των κρατών μελών, ιδίως σε σχέση με τη συγκρότηση και λειτουργία των εθνικών μονάδων συντονισμού με βάση τις απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού.

Με το άρθρο 7 επιτρέπεται η επέκταση της συμμετοχής στο πρόγραμμα της Ελβετίας και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων.

Στο άρθρο 10 προβλέπεται η συγκρότηση επιτροπής για το ολοκληρωμένο πρόγραμμα που θα συνέρχεται υπό διάφορες συνθέσεις ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα. Η Επιτροπή θεωρεί αναγκαία την ύπαρξη πέντε διαφορετικών συνθέσεων: μία που θα καλύπτει το ολοκληρωμένο πρόγραμμα συνολικά, το εγκάρσιο πρόγραμμα και το πρόγραμμα Jean Monnet· και τέσσερις άλλες που θα καλύπτουν τα προγράμματα Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci and Grundtvig. Στο άρθρο 9 προβλέπεται ότι, σύμφωνα με την προτεινόμενη απόφαση επιτροπολογίας, ο ρόλος της επιτροπής στη διαδικασία επιλογής θα εστιάζεται στη διαδικασία, στα κριτήρια και στον προϋπολογισμό, αλλά όχι στην επιλογή των επιμέρους σχεδίων.

Στο άρθρο 15 προβλέπεται χρηματοδότηση ύψους 13,620 δισεκατομμυρίων €. Λεπτομέρειες περιέχονται στο τμήμα B.8 του παραρτήματος. Τα ελάχιστα αριθμητικά στοιχεία που καθορίζονται στο τμήμα αυτό μπορούν να μεταβάλλονται από την Επιτροπή σε συμφωνία με την επιτροπή που συμμετέχει στη διαδικασία διαχείρισης. Το εν λόγω άρθρο επιτρέπει, επίσης, τη διάθεση ανώτατου ποσοστού 1% για τη στήριξη της συμμετοχής εταίρων από μη συμμετέχουσες χώρες σε σύμπραξη και σε δραστηριότητες σχεδίων και δικτύων στο πλαίσιο του προγράμματος.

### **3.2. Τίτλος 2, Κεφάλαια 1 έως 4: προγράμματα Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci και Grundtvig**

Τα τέσσερα τομεακά προγράμματα, Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci και Grundtvig, διαρθρώνονται όλα κατά τον ίδιο τρόπο.

Η κατανομή των δραστηριοτήτων μεταξύ των τεσσάρων τομεακών προγραμμάτων διαφέρει λίγο από τα τρέχοντα προγράμματα: η σημαντικότερη αλλαγή έγκειται στη μεταφορά της τριτοβάθμιας επαγγελματικής κατάρτισης από το πρόγραμμα Leonardo στο πρόγραμμα Erasmus.

Για κάθε τομεακό πρόγραμμα, η απόφαση προσδιορίζει ποιες από τις γενικές δράσεις που ορίζονται στο άρθρο 5 είναι διαθέσιμες και καθορίζει παραδείγματα των κύριων μορφών που μπορούν να λάβουν οι δράσεις αυτές στο πλαίσιο των ειδικών προγραμμάτων. Στο νομοθετικό κείμενο περιλαμβάνονται μόνο οι ουσιαστικές λεπτομέρειες: οι τρόποι εφαρμογής των γενικών δράσεων κάθε προγράμματος που περιγράφονται στην απόφαση δεν είναι εξαντλητικοί και επιτρέπεται, εφόσον υπάρξει ανάγκη, η ανάπτυξη και άλλων τρόπων εφαρμογής ύστερα από διαβούλευση με την επιτροπή.

Όλες οι δράσεις επιτρέπουν την ενσωμάτωση στοιχείων ("mainstreaming") που άπτονται των γλωσσών ή των νέων τεχνολογιών. Οι δράσεις Comenius περιλαμβάνουν δραστηριότητες αδελφοποίησης σχολείων που μέχρι τώρα στηρίζονταν από το πρόγραμμα eLearning. Οι δράσεις Erasmus που περιλαμβάνουν πλέον την τριτοβάθμια επαγγελματική κατάρτιση προβλέπουν περιόδους άσκησης φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επιχειρήσεις (προηγουμένως υπάγονταν στο πρόγραμμα Leonardo da Vinci) καθώς και ειδικές ρυθμίσεις κινητικότητας για φοιτητές στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινών Masters.

Στο πρόγραμμα Leonardo da Vinci, οι δράσεις των σχεδίων επανασχεδιάστηκαν υπό το φως της ενδιάμεσης αξιολόγησης. Η διαχείριση των σχεδίων θα γίνεται κατά κύριο λόγο μέσω των εθνικών μονάδων συντονισμού και τα σχέδια θα επικεντρώνονται κυρίως στη μεταφορά καινοτομίας από τη μία χώρα στην άλλη. Μία νέα δράση για τις συμπράξεις θα αποτελείται από σχέδια μικρής κλίμακας ώστε να είναι δυνατή η συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων κατάρτισης σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Ενισχύθηκε σημαντικά η δράση δικτύων που στηρίζει την εξέταση σε ευρωπαϊκό επίπεδο καίριων θεμάτων που αφορούν τον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Grundtvig, προτείνονται νέες δράσεις κινητικότητας για τη στήριξη της κινητικότητας των ενηλίκων μαθητών, των ανταλλαγών προσωπικού, των ευρωπαϊκών περιόδων άσκησης επιπλέον της κινητικότητας των υπευθύνων κατάρτισης ενηλίκων (η τρέχουσα δράση Grundtvig του προγράμματος Socrates περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην τελευταία περίπτωση).

### **3.3. Τίτλος 2, Κεφάλαιο 5: Το Εγκάρσιο Πρόγραμμα**

Το εγκάρσιο πρόγραμμα αποτελεί μία από τις σημαντικότερες καινοτομίες του ολοκληρωμένου προγράμματος. Προσφέρει στην Επιτροπή ένα αποτελεσματικότερο μέσο για την προώθηση δραστηριοτήτων που καλύπτουν δύο ή περισσότερους

«παραδοσιακούς» τομείς δραστηριότητας, κυρίως μέσω των τομεακών προγραμμάτων.

Το εγκάρσιο πρόγραμμα υποδιαιρείται σε τέσσερις βασικές δραστηριότητες.

Η βασική δραστηριότητα 1 αποτελεί στην παρούσα πρόταση προγράμματος μία μάλλον νέα δραστηριότητα που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη πολιτικής. Περιλαμβάνει μία σειρά υφιστάμενες δράσεις όπως Αγιοι, επισκέψεις του Cedefop, το δίκτυο Ευρυδίκη κλπ και τις στοχοθετεί αποτελεσματικότερα σε θέματα πολιτικής που έχουν γενικότερη σημασία για την Κοινότητα. Προσθέτει δε νέα σχέδια, δίκτυα και δράσεις παρατήρησης και ανάλυσης για τη δημιουργία ενός νέου μηχανισμού που θα βοηθήσει την Ένωση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που της τίθενται σε επίπεδο πολιτικής.

Η βασική δραστηριότητα 2 συμπληρώνει τη «γενική» δράση γλωσσικών θεμάτων στα τομεακά προγράμματα. Είναι απαραίτητη η ανάπτυξη μίας εγκάρσιας δράσης που θα περιλαμβάνει για παράδειγμα πολυμερή σχέδια με στόχο την ανάπτυξη υλικού εκμάθησης γλωσσών και εργαλείων αξιολόγησης, δικτύων των κυριότερων εμπλεκόμενων μερών, πολύγλωσσων διαδικτυακών πυλών και εκστρατειών ευαισθητοποίησης.

Η βασική δραστηριότητα 3 επικεντρώνεται στον πειραματισμό της γενίκευσης καινοτόμων προσεγγίσεων στη διδασκαλία και τη μάθηση (e-learning) όσον αφορά τη νέα παιδαγωγική, τις μονάδες συντονισμού, τις τεχνολογίες και το περιεχόμενο.

Η βασική δραστηριότητα 4 είναι μία νέα δραστηριότητα που αποσκοπεί στην αξιοποίηση και στη μεταφορά των επιτυχών αποτελεσμάτων των σχεδίων σε εκπαιδευτικά συστήματα και συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης σε κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τομεακό επίπεδο. Τη διαχείριση των σχεδίων μπορεί να αναλάβει η Επιτροπή ή οι εθνικές μονάδες συντονισμού.

### **3.4. Τίτλος 2, Κεφάλαιο Έξι: το πρόγραμμα Jean Monnet**

Το πρόγραμμα Jean Monnet στοχεύει στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού τομέα και στην παροχή της απαραίτητης στήριξης στα ιδρύματα και στις ενώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο κατάλογος των ιδρυμάτων τα οποία προτείνει η Επιτροπή να στηρίξει άμεσα στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος περιορίζεται σε τέσσερα ιδρύματα τα οποία περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση των φορέων που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και για τη στήριξη ειδικών δραστηριοτήτων στους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στα τέσσερα αυτά ιδρύματα μπορούν να διατίθενται επιχορηγήσεις λειτουργίας υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού. Όπως ορίζεται στα άρθρα 2 παράγραφος 3 εδάφιο γ) και 42 παράγραφος 3 της παρούσας πρότασης, ο καθορισμός των τεσσάρων αυτών δικαιούχων δεν εμποδίζει την παροχή στήριξης και σε άλλα ιδρύματα, όπως είναι αναγνωρισμένα κέντρα αριστείας που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα οποία δύνανται να λάβουν επιχορηγήσεις λειτουργίας στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης, μέσω της συμμετοχής τους σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τα ιδρύματα αυτά μπορούν



να συμμετάσχουν και σε άλλα σχετικά τμήματα του ολοκληρωμένου προγράμματος και του προγράμματος Erasmus Mundus, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τις εν λόγω δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας επιλογής. Η Επιτροπή μέσω των προσκλήσεων αυτών στοχεύει, μεταξύ άλλων, να στηρίξει την ανάπτυξη σημαντικών ιδρυμάτων και ενώσεων που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά με εκείνα των τεσσάρων καθορισμένων δικαιούχων, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου κέντρων ευρωπαϊκής αριστείας στην Ένωση.

### 3.5. Δημοσιονομικό και διοικητικό παράρτημα

Τα σημεία A και B1 του παραρτήματος εστιάζονται στη διάκριση μεταξύ δράσεων που υπόκεινται στη διαδικασία των εθνικών μονάδων συντονισμού (τη διαχείριση των οποίων ασκούν οι εθνικές μονάδες συντονισμού) και δράσεων που υπόκεινται στη διαδικασία της Επιτροπής (τη διαχείριση των οποίων ασκεί η Επιτροπή ή για λογαριασμό της κάποια εκτελεστική υπηρεσία στην οποία ενδέχεται να αποφασίσει η Επιτροπή να αναθέσει μέρος των καθηκόντων διαχείρισης του προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 54 του δημοσιονομικού κανονισμού 3).

Στην απόφαση προβλέπονται δύο είδη διαδικασιών εθνικών μονάδων συντονισμού. Η πρώτη διαδικασία που εφαρμόζεται προς το παρόν σε όλες τις αποκεντρωμένες δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Socrates και στις δράσεις κινητικότητας του προγράμματος Leonardo da Vinci, θα εξακολουθήσει να είναι η πλέον διαδεδομένη. Βάσει της διαδικασίας αυτής οι εθνικές μονάδες συντονισμού επιλέγουν τους δικαιούχους και διαθέτουν τις επιχορηγήσεις σε ιδρύματα των οποίων η έδρα βρίσκεται αποκλειστικά στις αντίστοιχες χώρες τους για αποκλειστική χρήση από τα ιδρύματα αυτά. Η δεύτερη διαδικασία, που σχεδιάστηκε για να αντικαταστήσει τη σημερινή «Διαδικασία Β» στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci, επιτρέπει στις εθνικές μονάδες συντονισμού να επιλέγουν ολόκληρα διεθνή ή πολυμερή σχέδια και να χρηματοδοτούν τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων εταίρων μέσω του συντονιστή, υπό την προϋπόθεση έκδοσης ευνοϊκής απόφασης από την Επιτροπή για τον κατάλογο προεπιλεγμένων σχεδίων που θα της έχει υποβάλει η εθνική μονάδα συντονισμού

Τα σημεία B2 έως B11 του παραρτήματος αφορούν αναλυτικές δημοσιονομικές διατάξεις, τεχνική συνδρομή και μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης.

## 4. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Όσον αφορά την επικουρικότητα, το νέο πρόγραμμα εξακολουθεί, όπως είχε συμβεί και με τις προηγούμενες γενιές δράσεων της Επιτροπής, να εστιάζεται στην προαγωγή και βελτιστοποίηση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών σε όλους τους τομείς της δια βίου μάθησης. Δεν επιχειρεί να παρεισφρήσει στη δομή και στο περιεχόμενο των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης αλλά επικεντρώνεται σε τομείς που μπορούν να αποδώσουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

---

<sup>3</sup> Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248, 16.9.2002, σ.1).

Όσον αφορά την αναλογικότητα, η πρόταση έχει σχεδιαστεί ούτως ώστε να επιτύχει τη μέγιστη δυνατή απλούστευση όχι μόνο όσον αφορά τη μορφή των δράσεων της αλλά και τις διοικητικές και δημοσιονομικές απαιτήσεις της που συμφωνούν με τις ενδεδειγμένες δημοσιονομικές και διαδικαστικές διασφαλίσεις.

Πρόταση

**ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**Για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 149 παράγραφος 4 και 150 παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής<sup>4</sup>,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής, Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής<sup>5</sup>,

Τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών<sup>6</sup>,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 251 της Συνθήκης<sup>7</sup>,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η απόφαση 382/1999/ΕΚ του Συμβουλίου<sup>8</sup> θέσπισε το δεύτερο στάδιο του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης «Leonardo da Vinci».
- (2) Η απόφαση 253/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>9</sup> θέσπισε το δεύτερο στάδιο του προγράμματος κοινοτικής δράσης στον τομέα της εκπαίδευσης «Σωκράτης».
- (3) Η απόφαση 2318/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>10</sup> θέσπισε πολυετές πρόγραμμα για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα eLearning).

---

<sup>4</sup> ΕΕ C , , σ. .

<sup>5</sup> ΕΕ C , , σ. .

<sup>6</sup> ΕΕ C , , σ. .

<sup>7</sup> ΕΕ C , , σ. .

<sup>8</sup> ΕΕ L 146, 11.6.1999, σ.33. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284, 31.10.2003, σ.1).

<sup>9</sup> ΕΕ L 28, 3.2.2000, σ.1. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 786/2004/ΕΚ (ΕΕ L 138, 30.4.2004, σ.7).

<sup>10</sup> ΕΕ L 345, 31.12.2003, σ.9.

- (4) Η απόφαση 791/2004/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>11</sup> θέσπισε κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση των οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την υποστήριξη ειδικών δραστηριοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
- (5) Η απόφαση xxx/2004/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου<sup>12</sup> θέσπισε ένα ενιαίο πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων (Europass).
- (6) Η δήλωση της Μπολόνια, την οποία υπέγραψαν οι υπουργοί παιδείας 29 ευρωπαϊκών χωρών στις 19 Ιουνίου 1999, θέσπισε μια διακυβερνητική διαδικασία που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός «ευρωπαϊκού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» μέσα στο 2010, πράγμα που απαιτεί στήριξη σε επίπεδο Κοινότητας.
- (7) Η ειδική συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα στις 23-24 Μαρτίου 2000 όρισε ως στρατηγικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση να καταστεί η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση με περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, και κάλεσε το Συμβούλιο Εκπαίδευσης να πραγματοποιήσει ένα γενικό προβληματισμό για τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων, εστιάζοντας σε κοινές ανησυχίες και προτεραιότητες, στο πλαίσιο του σεβασμού της εθνικής ποικιλομορφίας.
- (8) Στις 12 Φεβρουαρίου 2001 το Συμβούλιο εξέδωσε έκθεση για τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στη συνέχεια, στις 14 Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο εξέδωσε αναλυτικό πρόγραμμα εργασιών σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί ως προς τους στόχους αυτούς, που απαιτεί στήριξη σε επίπεδο Κοινότητας.
- (9) Η σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Γκέτεμποργκ στις 15-16 Ιουνίου 2001 συμφώνησε μια στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη και πρόσθεσε μια περιβαλλοντική διάσταση στη διαδικασία της Λισσαβόνας για την απασχόληση, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή.
- (10) Η σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Βαρκελώνη στις 15-16 Μαρτίου 2002 έθεσε ως στόχο να γίνει το εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό σύστημα της Ευρώπης παγκόσμιο ποιοτικό σημείο αναφοράς έως το 2010 και ζήτησε δράση για τη βελτίωση της κατοχής βασικών δεξιοτήτων, ιδίως με τη διδασκαλία δύο τουλάχιστον ξένων γλωσσών από πολύ μικρή ηλικία.
- (11) Η ανακοίνωση της Επιτροπής<sup>13</sup> και το ψήφισμα του Συμβουλίου<sup>14</sup> για την δια βίου μάθηση επιβεβαιώνουν ότι η δια βίου μάθηση θα πρέπει να ενισχυθεί με ενέργειες και πολιτικές που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων στον τομέα αυτόν.

---

<sup>11</sup> ΕΕ L 138, 30.4.2004, σ.31.

<sup>12</sup> ΕΕ ....

<sup>13</sup> COM (2001) 678 τελικό.

<sup>14</sup> ΕΕ C 163, 09.07.2002, σ.1.

- (12) Το ψήφισμα του Συμβουλίου της 19<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με την προαγωγή της ενισχυμένης ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης<sup>15</sup> καθιέρωσε μια διαδικασία ενισχυμένης ευρωπαϊκής συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, που απαιτεί η στήριξη σε επίπεδο κοινότητας. Η δήλωση της Κοπεγχάγης, την οποία συμφώνησαν οι υπουργοί εκπαίδευσης από 31 ευρωπαϊκές χώρες στις 30 Νοεμβρίου 2002, συνέδεσε στη διαδικασία αυτή τους κοινωνικούς εταίρους και τις υποψήφιες χώρες.
- (13) Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα<sup>16</sup> σημείωσε τη συνεχιζόμενη ανάγκη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση της αναγνώρισης των προσόντων των σχετικών με την εκπαίδευση και την κατάρτιση.
- (14) Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δράσης για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας<sup>17</sup> όρισε ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά την περίοδο 2004-2006 και απαιτεί περαιτέρω ενέργειες.
- (15) Οι εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης των υπαρχόντων προγραμμάτων Σωκράτης και Leonardo da Vinci και η δημόσια διαβούλευση σχετικά με το μέλλον της κοινοτικής δραστηριότητας σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης αποκάλυψαν μια ισχυρή και, από ορισμένες απόψεις, αυξανόμενη ανάγκη για συνέχιση της συνεργασίας και της κινητικότητας στους τομείς αυτούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τόνισαν τη σημασία της δημιουργίας στενότερων δεσμών μεταξύ των κοινοτικών προγραμμάτων και των εξελίξεων της πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, εξέφρασαν την επιθυμία να είναι διαρθρωμένες οι κοινοτικές ενέργειες, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στο ερμηνευτικό υπόδειγμα της δια βίου μάθησης, και ζήτησαν μια απλούστερη, περισσότερο φιλική προς το χρήστη και πιο ευέλικτη προσέγγιση για την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.
- (16) Θα προκύψουν σημαντικά πλεονεκτήματα αν ενοποιηθεί η κοινοτική στήριξη για εθνική συνεργασία και κινητικότητα στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε ένα ενιαίο πρόγραμμα, που θα επιτρέψει μεγαλύτερες συνέργιες μεταξύ των διαφόρων τομέων δράσης, και θα παρέχει μεγαλύτερη ικανότητα υποστήριξης των εξελίξεων στον τομέα της δια βίου μάθησης, καθώς και πιο συνεκτικούς, εξορθολογισμένους και αποτελεσματικούς τρόπους διοίκησης.
- (17) Επομένως θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που θα συμβάλει, μέσω της δια βίου μάθησης, στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προηγμένης κοινωνίας της γνώσης, με βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.
- (18) Δεδομένων των ιδιομορφιών των σχολείων και των τομέων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης των ενηλίκων, και δεδομένης της συνακόλουθης ανάγκης να βασίζονται οι κοινοτικές ενέργειες σε στόχους, μορφές δράσης και οργανωτικές δομές κατάλληλες για τους εν λόγω τομείς, ενδείκνυται η διατήρηση των επιμέρους προγραμμάτων στο πλαίσιο του

---

<sup>15</sup> EE C 13, 18.1.2003, σ.2.

<sup>16</sup> COM (2002) 72.

<sup>17</sup> COM (2003) 449 τελικό.

ολοκληρωμένου προγράμματος με στόχο τον κάθε έναν από αυτούς τους τέσσερις τομείς, μεγιστοποιώντας παράλληλα τη συνεκτικότητα και τα κοινά στοιχεία μεταξύ των προγραμμάτων αυτών.

- (19) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Η οικοδόμηση του κοινού μας μέλλοντος-προκλήσεις πολιτικής και δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013»<sup>18</sup>, η Επιτροπή όρισε μια σειρά ποσοτικοποιημένων στόχων που πρέπει να επιτευχθούν με τη νέα γενιά κοινοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, που απαιτούν σημαντική αύξηση των δράσεων κινητικότητας και εταιρικών σχέσεων.
- (20) Δεδομένου του αποδεδειγμένου ευνοϊκού αντικτύπου της διεθνικής κινητικότητας για τα άτομα και για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, του υψηλού όγκου ακάλυπτης ζήτησης για κινητικότητα σε όλους τους τομείς και τη σημασία της στο πλαίσιο του στόχου της Λισσαβώνας, είναι απαραίτητο να αυξηθεί σημαντικά ο όγκος της υποστήριξης για τη διεθνική κινητικότητα στα τέσσερα τομεακά προγράμματα.
- (21) Για να υπάρξει ανταπόκριση στην αυξανόμενη ανάγκη για στήριξη των δραστηριοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο που είναι σχεδιασμένες για την επίτευξη αυτών των στόχων πολιτικής, να προσφερθεί ένα μέσο για την υποστήριξη των διατομεακών δραστηριοτήτων στους τομείς των γλωσσών και των ΤΠΕ, και να ενισχυθεί η διάδοση και η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων του προγράμματος, ενδείκνυται η συμπλήρωση των τεσσάρων τομεακών προγραμμάτων με ένα εγκάρσιο πρόγραμμα.
- (22) Για να υπάρξει ανταπόκριση στην αυξανόμενη ανάγκη για γνώσεις και διάλογο σχετικά με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και την εξέλιξή της, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί η αριστεία στη διδασκαλία, την έρευνα και τον προβληματισμό στον τομέα αυτό με την υποστήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ειδικεύονται στη μελέτη της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τις ευρωπαϊκές ενώσεις στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και τη δράση Jean Monnet.
- (23) Είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί επαρκής ευελιξία στη διατύπωση της παρούσας απόφασης ώστε να είναι δυνατές οι κατάλληλες αναπροσαρμογές των ενεργειών του ολοκληρωμένου προγράμματος για να υπάρχει ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες κατά την περίοδο από το 2007 έως το 2013 και για να αποφευχθούν οι ακατάλληλες υπερβολικά αναλυτικές διατάξεις των προηγούμενων σταδίων του Σωκράτης και του Leonardo da Vinci.
- (24) Σε όλες τις δραστηριότητες της, η Κοινότητα πρέπει να εξαλείψει τις ανισότητες και να προωθήσει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 της Συνθήκης.
- (25) Βάσει του άρθρου 151 της Συνθήκης, η Κοινότητα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές στις ενέργειές της στο πλαίσιο άλλων διατάξεων της Συνθήκης, για να σέβεται και να προωθεί την ποικιλομορφία των πολιτισμών της.

---

<sup>18</sup> COM (2004) 101, σ.13-14.

- (26) Υπάρχει ανάγκη προώθησης της ενεργού άσκησης της ιδιότητας του πολίτη και ενίσχυση της καταπολέμησης του αποκλεισμού σε όλες τις μορφές του, όπου περιλαμβάνεται ο ρατσισμός και η ξενοφοβία.
- (27) Πρέπει να αντιμετωπιστούν ενεργά οι ειδικές μαθησιακές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.
- (28) Οι χώρες που είναι υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι χώρες ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ μπορούν να συμμετέχουν σε κοινοτικά προγράμματα σύμφωνα με συμφωνίες που θα υπογραφούν μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών αυτών.
- (29) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Θεσσαλονίκη στις 19 και 20 Ιουνίου 2003 ενέκρινε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 16<sup>ης</sup> Ιουνίου σχετικά με τα Δυτικά Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματός τους με τίτλο «Το πρόγραμμα δράσης της Θεσσαλονίκης για τα Δυτικά Βαλκάνια: προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση», που προβλέπει ότι τα κοινοτικά προγράμματα θα πρέπει να είναι ανοικτά στις χώρες της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με βάση συμφωνίες-πλαίσια που θα υπογραφούν μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών αυτών.
- (30) Η Κοινότητα και η Ελβετική Συνομοσπονδία δήλωσαν την πρόθεσή τους για διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος όπως τα κοινοτικά προγράμματα για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη νεολαία.
- (31) Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται τακτικά σε συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, για να είναι δυνατές οι αναπροσαρμογές, όσον αφορά ιδιαίτερες τις προτεραιότητες για την εφαρμογή των μέτρων. Η αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει μια εξωτερική αξιολόγηση που θα διενεργείται από ανεξάρτητους, αμερόληπτους φορείς.
- (32) Το ψήφισμα 2000/2315(INI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος Σωκράτης<sup>19</sup> επέστησε την προσοχή στις δυσανάλογα επαχθείς διοικητικές διαδικασίες για αυτούς που ζητούν επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου του προγράμματος.
- (33) Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 της 25ης Ιουνίου 2002 για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων<sup>20</sup> και ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής της 23 Δεκεμβρίου 2002 για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού του Συμβουλίου αριθ. 1605/2002<sup>21</sup>, οι οποίοι προστατεύουν τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας, πρέπει να εφαρμόζονται λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της απλότητας και τις συνέπειας όσον αφορά την επιλογή δημοσιονομικών μέσων, τον περιορισμό του αριθμού των περιπτώσεων για τις οποίες η Επιτροπή διατηρεί άμεση ευθύνη όσον αφορά την εφαρμογή και τη διατήρησή τους, και την απαιτούμενη αναλογικότητα μεταξύ του ύψους των πόρων και του διοικητικού φόρτου που συνδέεται με τη χρήση τους.

---

<sup>19</sup> ΕΕ C 293 Ε, 28.02.2002, σ.103.

<sup>20</sup> ΕΕ L 248, 16.9.2002, σ.1.

<sup>21</sup> ΕΕ L 357, 31.12.2002, σ.1.

- (34) Θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη των παρατυπιών και της απάτης και θα πρέπει να πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ενέργειες για την ανάκτηση των χρημάτων που χάνονται, καταβάλλονται χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις ή δεν χρησιμοποιούνται σωστά.
- (35) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης σχετικά με τη συμβολή της ευρωπαϊκής συνεργασίας στην ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη λόγω της ανάγκης για πολυμερείς εταιρικές σχέσεις, διεθνική κινητικότητα και ανταλλαγές πληροφοριών σε όλη την Κοινότητα και, επομένως, λόγω της φύσης των απαραίτητων ενεργειών και μέτρων, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Κοινότητας, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η απόφαση δεν υπερβαίνει αυτά που είναι απολύτως απαραίτητα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (36) Η παρούσα απόφαση θεσπίζει ένα χρηματοδοτικό πλαίσιο για όλη τη διάρκεια του προγράμματος, το οποίο θα αποτελεί το κύριο σημείο αναφοράς για την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή κατά την έννοια του σημείου 33 της διοργανικής συμφωνίας της 6<sup>ης</sup> Μαΐου 1999 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού<sup>22</sup>.
- (37) Τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK της 28<sup>ης</sup> Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή<sup>23</sup>,

---

<sup>22</sup> ΕΕ C 172, 18.06.1999, σ.1

<sup>23</sup> ΕΕ L 184, 17.7.1999,σ.23.



ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

## ΤΙΤΛΟΣ Ι

### ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### Κεφάλαιο Ι

#### Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα

##### *Άρθρο 1*

#### Θέσπιση του Ολοκληρωμένου Προγράμματος

1. Η παρούσα απόφαση θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για κοινοτική δράση στον τομέα της δια βίου μάθησης, αναφερόμενο στο εξής ως « το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα».
2. Γενικός στόχος του ολοκληρωμένου προγράμματος είναι να συμβάλει, με τη δια βίου μάθηση, στην ανάπτυξη της Κοινότητας ως προηγμένης κοινωνίας της γνώσης, με βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, καλύτερες και περισσότερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, διασφαλίζοντας, παράλληλα, ικανοποιητική προστασία του περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές. Στοχεύει ιδιαίτερα στην ενίσχυση των ανταλλαγών, της συνεργασίας και της κινητικότητας μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κοινότητα έτσι ώστε να καταστούν παγκόσμιο σημείο αναφοράς ως προς την ποιότητα.
3. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα θα έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
  - (a) συμβολή στην ανάπτυξη ποιοτικής δια βίου μάθησης και προώθηση της καινοτομίας και μιας ευρωπαϊκής διάστασης στα συστήματα και τις πρακτικές του τομέα·
  - (b) συνδρομή στη βελτίωση της ποιότητας, της ελκυστικότητας και της προσπελασιμότητας των ευκαιριών για δια βίου μάθηση που είναι διαθέσιμες στα κράτη μέλη·
  - (c) ενίσχυση της συμβολής της δια βίου μάθησης στην πλήρη ανάπτυξη του ατόμου, την κοινωνική συνοχή, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη, την ισότητα των φύλων και τη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες·
  - (d) συνδρομή στην προώθηση της δημιουργικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της απασχολησιμότητας και της ανάπτυξης επιχειρηματικού πνεύματος·
  - (e) συμβολή στην αύξηση της συμμετοχής των ατόμων όλων των ηλικιών στη δια βίου μάθηση·
  - (f) προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής ποικιλομορφίας·

- (g) ενίσχυση του ρόλου της δια βίου μάθησης όσον αφορά τη δημιουργία μιας αίσθησης της ιδιότητας του ευρωπαϊού πολίτη και ενθάρρυνση της ανοχής και του σεβασμού για άλλους λαούς και πολιτισμούς·
  - (h) προώθηση της συνεργασίας στη διασφάλιση ποιότητας σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη·
  - (i) αξιοποίηση αποτελεσμάτων, καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών και ανταλλαγή ορθώς πρακτικών στους τομείς που καλύπτει το Ολοκληρωμένο πρόγραμμα.
4. Σύμφωνα με τις διοικητικές διατάξεις που ορίζονται στο παράρτημα, το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα θα υποστηρίζει και θα συμπληρώνει τις ενέργειες που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη.
  5. Όπως ορίζεται στο άρθρο 2, η επίτευξη των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος θα επιδιώκεται με την εφαρμογή τεσσάρων τομεακών προγραμμάτων, ενός εγκάρσιου προγράμματος, και του προγράμματος Jean Monnet, τα οποία στο εξής αναφέρονται συλλογικά ως «τα ειδικά προγράμματα».
  6. Η παρούσα απόφαση θα εφαρμοστεί κατά την περίοδο από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2007 ως την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2013. Ωστόσο διάφορα προπαρασκευαστικά μέτρα, όπου περιλαμβάνονται αποφάσεις της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 9, μπορούν να εφαρμόζονται από την έναρξη της ισχύος της παρούσας απόφασης.
  7. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης που αφορούν το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα διέπουν επίσης τα ειδικά προγράμματα, για τα οποία θα ισχύουν επίσης ειδικές διατάξεις.

## *Άρθρο 2*

### **Ειδικά Προγράμματα**

1. Τα τομεακά προγράμματα θα είναι τα εξής:
  - (a) το πρόγραμμα Comenius, που θα καλύψει τις ανάγκες διδασκαλίας και μάθησης αυτών που βρίσκονται στην προσχολική και τη σχολική εκπαίδευση μέχρι το επίπεδο του τέλους της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που παρέχουν την εκπαίδευση αυτή·
  - (b) το πρόγραμμα Erasmus, που θα καλύψει τις ανάγκες διδασκαλίας και μάθησης αυτών που βρίσκονται στην επίσημη τριτοβάθμια εκπαίδευση και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε τριτοβάθμιο επίπεδο, ασχέτως της διάρκειας του κύκλου σπουδών ή απόκτηση επαγγελματικών προσόντων και περιλαμβανομένων των σπουδών διδακτορικού, και τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που παρέχουν αυτή την εκπαίδευση και κατάρτιση·
  - (c) το πρόγραμμα Leonardo da Vinci, που θα καλύψει τις ανάγκες διδασκαλίας και μάθησης αυτών που παρακολουθούν επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβανόμενης της αρχικής και της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης, εκτός από την προχωρημένη επαγγελματική εκπαίδευση και

κατάρτιση σε τριτοβάθμιο επίπεδο, καθώς και τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που παρέχουν ή διευκολύνουν αυτή την εκπαίδευση και κατάρτιση·

- (d) το πρόγραμμα Grundtvig, που θα καλύψει τις ανάγκες διδασκαλίας και μάθησης αυτών που παρακολουθούν οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που παρέχουν ή διευκολύνουν αυτή την εκπαίδευση.
2. Το εγκάρσιο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες τέσσερις βασικές δραστηριότητες:
- (a) συνεργασία πολιτικής για θέματα δια βίου μάθησης στην Κοινότητα·
  - (b) προώθηση της εκμάθησης γλωσσών·
  - (c) ανάπτυξη καινοτόμου περιεχομένου, υπηρεσιών, παιδαγωγικών προτύπων και πρακτικών δια βίου μάθησης που βασίζονται στις ΤΠΕ·
  - (d) διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δράσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος και προηγούμενων σχετικών προγραμμάτων, καθώς και ανταλλαγή ορθών πρακτικών.
3. Το πρόγραμμα Jean Monnet θα υποστηρίζει ιδρύματα και δραστηριότητες στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες τρεις βασικές δραστηριότητες:
- (a) τη δράση Jean Monnet·
  - (b) λειτουργικές επιχορηγήσεις για την υποστήριξη συγκεκριμένων ιδρυμάτων που ασχολούνται με ζητήματα σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
  - (c) λειτουργικές επιχορηγήσεις για την υποστήριξη άλλων ευρωπαϊκών ιδρυμάτων και ενώσεων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης·
4. Επιπλέον των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1, τα ειδικά προγράμματα θα έχουν τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
- (a) το πρόγραμμα Comenius:
    - (i) ανάπτυξη της κατανόησης στους νέους και το εκπαιδευτικό προσωπικό σχετικά με την ποικιλομορφία των ευρωπαϊκών πολιτισμών και την αξία της·
    - (ii) συνδρομή στους νέους για να αποκτήσουν τις βασικές βιοτικές δεξιότητες και ικανότητες που είναι απαραίτητες για την προσωπική τους ανάπτυξη, για την μελλοντική τους απασχόληση και για την ιδιότητα του ενεργού πολίτη·
  - (b) το πρόγραμμα Erasmus:

- (i) υποστήριξη της επίτευξης του Ευρωπαϊκού Χώρου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·
  - (ii) ενίσχυση της συμβολής της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της προχωρημένης επαγγελματικής εκπαίδευσης στη διαδικασία της καινοτομίας·
- (c) το πρόγραμμα Leonardo da Vinci: διευκόλυνση της προσαρμογής στις μεταβολές της αγοράς εργασίας και στην εξέλιξη των αναγκών για δεξιότητες·
- (d) το πρόγραμμα Grundtvig:
- (i) ανταπόκριση στην εκπαιδευτική πρόκληση της γήρανσης του πληθυσμού στην Ευρώπη·
  - (ii) συνδρομή στην παροχή, στους ενήλικες, εναλλακτικών δρόμων για τη βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων τους·
- (e) το εγκάρσιο πρόγραμμα:
- (i) προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας σε τομείς που καλύπτουν δύο ή περισσότερα τομιακά προγράμματα·
  - (ii) προώθηση της σύγκλισης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών·
- (f) το πρόγραμμα Jean Monnet:
- (i) ενίσχυση των δραστηριοτήτων διδασκαλίας, έρευνας και προβληματισμού στον τομέα των σπουδών ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·
  - (ii) υποστήριξη της ύπαρξης ενός κατάλληλου φάσματος ιδρυμάτων και ενώσεων που επικεντρώνονται σε ζητήματα σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στην εκπαίδευση και κατάρτιση σε μια ευρωπαϊκή προοπτική.

### *Άρθρο 3*

#### **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. «προσχολική» σημαίνει οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα που πραγματοποιείται πριν από την έναρξη της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης·
2. «μαθητής» σημαίνει πρόσωπο εγγεγραμμένο σε σχολείο με σκοπό τη μάθηση·
3. «σχολείο» σημαίνει κάθε είδους ιδρύματα που παρέχουν γενική εκπαίδευση (νηπιαγωγείο ή άλλη προσχολική εκπαίδευση, πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση) επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση και, κατ' εξαίρεση στην

περίπτωση μέτρων για την προώθηση εκμάθησης γλωσσών, μη εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν εκπαίδευση στο πλαίσιο μαθητείας·

4. «δάσκαλοι/εκπαιδευτικό προσωπικό» σημαίνει πρόσωπα τα οποία μέσω των καθηκόντων τους, συμμετέχουν άμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία στα κράτη μέλη·
5. «σπουδαστής» σημαίνει πρόσωπο εγγεγραμμένο σε τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, ασχέτως του αντικειμένου σπουδών του, με σκοπό την παρακολούθηση σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που καταλήγουν σε πτυχίο ή δίπλωμα, μέχρι και το επίπεδο του διδακτορικού·
6. «ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» σημαίνει:
  - (a) κάθε είδους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, το οποίο απονέμει τίτλους ή πτυχία αυτού του επιπέδου όποια και αν είναι η ονομασία των ιδρυμάτων αυτών στα κράτη μέλη·
  - (b) κάθε ίδρυμα που παρέχει προχωρημένη επαγγελματική κατάρτιση στα επίπεδα 5 ή 6 της διεθνούς πρότυπης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)·
7. «κοινά Masters» σημαίνει κύκλος σπουδών Masters στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι:
  - (a) αφορούν τουλάχιστον τρία ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τρία διαφορετικά κράτη μέλη·
  - (b) εφαρμόζουν ένα πρόγραμμα σπουδών το οποίο καλύπτει μια περίοδο σπουδών σε δύο τουλάχιστον από τα τρία αυτά ιδρύματα·
  - (c) έχουν ενσωματωμένους μηχανισμούς για την αναγνώριση των περιόδων σπουδών που πραγματοποιούνται σε ιδρύματα-εταίρους και οι οποίοι βασίζονται στο ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων ή είναι συμβατά με αυτό·
  - (d) έχουν ως αποτέλεσμα την απονομή, από τα συμμετέχοντα ιδρύματα, κοινών, διπλών ή πολλαπλών πτυχίων, που αναγνωρίζονται ή πιστοποιούνται από τα κράτη μέλη·
8. «αρχική επαγγελματική κατάρτιση» σημαίνει κάθε μορφή αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, όπου περιλαμβάνεται η τεχνική και επαγγελματική διδασκαλία, η μαθητεία και η επαγγελματική εκπαίδευση, που συμβάλλει στην απόκτηση επαγγελματικής ειδίκευσης αναγνωρισμένης από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο χορηγείται·
9. «συνεχής επαγγελματική κατάρτιση» σημαίνει κάθε τύπο επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχεται σε ένα πρόσωπο στην Κοινότητα κατά τη διάρκεια της ενεργού επαγγελματικής ζωής του·
10. «εκπαίδευση ενηλίκων» σημαίνει κάθε μορφή μη επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων, που μπορεί να έχει επίσημη, ανεπίσημη ή άτυπη μορφή·

11. «επίσκεψη μελέτης» σημαίνει μια επίσκεψη μικρής διάρκειας, που πραγματοποιείται για να μελετηθεί μια συγκεκριμένη πτυχή της δια βίου μάθησης σε άλλο κράτος μέλος, για την ανταλλαγή ορθώς πρακτικών ή για την εκμάθηση μιας νέας μεθοδολογίας ή δεξιότητας·
12. «κινητικότητα» σημαίνει φυσική μετακίνηση σε άλλη χώρα, για σπουδές, εργασιακή εμπειρία, άλλη δραστηριότητα μάθησης ή διδασκαλίας ή σχετική διοικητική δραστηριότητα, υποστηριζόμενη κατάλληλα με προετοιμασία όσον αφορά τη γλώσσα της χώρας υποδοχής·
13. «περίοδος άσκησης» σημαίνει παραμονή σε μια επιχείρηση ή οργανισμός άλλο κράτος μέλος, υποστηριζόμενη κατάλληλα με προετοιμασία όσον αφορά τη γλώσσα της χώρας υποδοχής με σκοπό την απόκτηση μιας συγκεκριμένης δεξιότητας ή τη βελτίωση της κατανόησης του οικονομικού και κοινωνικού πολιτισμού της εν λόγω χώρας·
14. «μονομερές» σημαίνει αυτό που αφορά ένα μόνο ίδρυμα·
15. «διμερές» σημαίνει αυτό που αφορά εταίρους από δύο κράτη μέλη·
16. «πολυμερές» σημαίνει αυτό που αφορά εταίρους από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη. Η Επιτροπή μπορεί να θεωρεί τις ενώσεις ή τους άλλους φορείς με μέλη από τρία ή περισσότερα κράτη μέλη ως πολυμερείς·
17. «εταιρική σχέση» σημαίνει μια διμερή ή πολυμερή συμφωνία μεταξύ μιας ομάδας ιδρυμάτων ή οργανισμών από διαφορετικά κράτη μέλη για την πραγματοποίηση κοινών ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων στον τομέα της δια βίου μάθησης·
18. «δίκτυο» σημαίνει μια επίσημη ή άτυπη ομάδα φορέων που ασκούν δραστηριότητα σε ένα συγκεκριμένο πεδίο, κλάδο ή τομέα της δια βίου μάθησης·
19. «σχέδιο» σημαίνει μια δραστηριότητα συνεργασίας που αναπτύσσεται από κοινού από μια επίσημη ή άτυπη ομάδα οργανισμών ή ιδρυμάτων·
20. «συντονιστής του σχεδίου» σημαίνει τον οργανισμό ή το ίδρυμα που έχει επιφορτιστεί με την εφαρμογή του σχεδίου εκ μέρους της πολυμερούς ομάδας που υπογράφει τη συμφωνία επιχορήγησης με την Επιτροπή·
21. «εταίροι του σχεδίου» σημαίνει τους οργανισμούς ή τα ιδρύματα, εκτός από τον συντονιστή, που απαρτίζουν την πολυμερή ομάδα·
22. «επιχείρηση» σημαίνει όλες τις επιχειρήσεις στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, το νομικό τους καθεστώς ή τον οικονομικό τομέα στον οποίο λειτουργούν και κάθε είδος οικονομικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής οικονομίας·
23. «κοινωνικοί εταίροι» σημαίνει, σε εθνικό επίπεδο, οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική και, σε επίπεδο Κοινότητας, οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων που συμμετέχουν στον κοινωνικό διάλογο σε επίπεδο Κοινότητας·

24. «πάροχος μάθησης» σημαίνει όλα τα ιδρύματα ή τους οργανισμούς που παρέχουν δια βίου μάθηση στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, ή εντός των ορίων των ειδικών προγραμμάτων του·
25. «προσανατολισμός και συμβουλευτική» σημαίνει ένα φάσμα δραστηριοτήτων όπως η πληροφόρηση, η αξιολόγηση, ο προσανατολισμός και η παροχή συμβουλών, που βοηθούν τους διδασκόμενους να κάνουν επιλογές σχετικά με προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ή ευκαιρίες απασχόλησης·
26. «διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων» σημαίνει δραστηριότητες σχεδιασμένες για να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και των προκατόχων του, αναγνωρίζονται, επιδεικνύονται και εφαρμόζονται κατάλληλα σε ευρεία κλίμακα·
27. «δια βίου μάθηση» σημαίνει κάθε είδους γενική εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ανεπίσημη εκπαίδευση και άτυπη μάθηση που πραγματοποιείται σε όλη τη διάρκεια του βίου, και έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων σε μια προσωπική προοπτική, προοπτική του πολίτη, κοινωνική προοπτική ή/και προοπτική σχετική με την απασχόληση. Περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών προσανατολισμού και συμβουλευτικής.

#### *Άρθρο 4*

### **Πρόσβαση στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα**

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα απευθύνεται κυρίως στους εξής:

- (a) μαθητές, σπουδαστές, εκπαιδευόμενους και ενήλικους διδασκόμενους·
- (b) προσωπικό που ασχολείται με οποιαδήποτε πτυχή της δια βίου μάθησης·
- (c) άτομα που βρίσκονται στην αγορά εργασίας·
- (d) παρόχους μάθησης·
- (e) τα πρόσωπα και τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για συστήματα και πολιτικές που αφορούν οποιαδήποτε πτυχή της δια βίου μάθησης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- (f) επιχειρήσεις, κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις τους σε όλα τα επίπεδα, όπου περιλαμβάνονται οι επαγγελματικές οργανώσεις και τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια·
- (g) φορείς που παρέχουν υπηρεσίες προσανατολισμού, συμβουλευτικής και πληροφόρησης σχετικά με οποιαδήποτε πτυχή της δια βίου μάθησης·
- (h) ενώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δια βίου μάθησης, όπου περιλαμβάνονται οι ενώσεις σπουδαστών, εκπαιδευομένων, μαθητών, δασκάλων, γονέων και ενήλικων διδασκόμενων·

- (i) ερευνητικά κέντρα και φορείς που ασχολούνται με ζητήματα σχετικά με τη δια βίου μάθηση·
- (j) μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, εθελοντικούς φορείς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς («ΜΚΟ»).

#### *Άρθρο 5*

### **Κοινοτικές δράσεις**

1. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα θα περιλαμβάνει στήριξη για τις ακόλουθες δράσεις:
  - (a) κινητικότητα των προσώπων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης στην Ευρώπη·
  - (b) διμερείς και πολυμερείς εταιρικές σχέσεις·
  - (c) πολυμερή σχέδια σχεδιασμένα για τη βελτίωση των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
  - (d) μονομερή και εθνικά σχέδια·
  - (e) πολυμερή σχέδια και δίκτυα·
  - (f) παρατήρηση και ανάλυση των πολιτικών και των συστημάτων στον τομέα της δια βίου μάθησης, δημιουργία υλικού αναφοράς, όπου περιλαμβάνονται οι έρευνες, οι στατιστικές, οι αναλύσεις και οι δείκτες, δράση για την υποστήριξη της διαφάνειας και της αναγνώρισης των τυπικών προσόντων και της προηγούμενης μάθησης, και δράσης για τη στήριξη της συνεργασίας όσον αφορά τη διασφάλιση ποιότητας·
  - (g) λειτουργικές επιχορηγήσεις για την υποστήριξη ορισμένων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών των οργανισμών που ενεργοποιούνται στον τομέα τον οποίο καλύπτει το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα·
  - (h) άλλες πρωτοβουλίες σύμφωνες με τους στόχους του Ολοκληρωμένου Προγράμματος («Συνοδευτικά μέτρα»).
2. Μπορεί να χορηγηθεί κοινοτική υποστήριξη για προπαρασκευαστικές επισκέψεις σχετικές με οποιαδήποτε από τις δράσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.
3. Η Επιτροπή μπορεί να οργανώνει σεμινάρια, επιστημονικές συναντήσεις ή συνεδριάσεις που μπορεί να διευκολύνουν την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, και να πραγματοποιεί κατάλληλες ενέργειες πληροφόρησης, δημοσίευσης και διάδοσης καθώς και παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.
4. Οι δράσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο μπορούν να εφαρμόζονται μέσω προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων, προσκλήσεων για υποβολή προσφορών, ή απευθείας από την Επιτροπή.



**Καθήκοντα της Επιτροπής και των κρατών μελών**

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει την εφαρμογή των κοινοτικών δράσεων που προβλέπονται από το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα.
2. Τα κράτη μέλη
  - (a) λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του Ολοκληρωμένου προγράμματος σε επίπεδο κράτους μέλους, καλύπτοντας όλα τα μέρη που συνδέονται με όλες τις πτυχές της δια βίου μάθησης σύμφωνα με την εθνική πρακτική·
  - (b) δημιουργούν ή ορίζουν και παρακολουθούν μια κατάλληλη δομή για τη συντονισμένη διαχείριση της εφαρμογής των δράσεων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος σε επίπεδο κράτους μέλους (εθνικές υπηρεσίες), όπου περιλαμβάνεται η διαχείριση του προϋπολογισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 παράγραφος 2 (γ) του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου<sup>24</sup> και του άρθρου 38 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002<sup>25</sup>, σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:
    - (i) ένας οργανισμός δημιουργημένος ή ορισμένος ως εθνική υπηρεσία έχει νομική προσωπικότητα και διέπεται από τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους. Ένα υπουργείο δεν μπορεί να ορισθεί ως εθνική υπηρεσία·
    - (ii) οι εθνικές υπηρεσίες πρέπει να έχουν επαρκή αριθμό προσωπικού, με επαγγελματικές και γλωσσικές ικανότητες κατάλληλες για εργασία σε ένα περιβάλλον διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης·
    - (iii) πρέπει να έχουν κατάλληλη υποδομή, όσον αφορά ιδιαίτερα την πληροφορική και τις επικοινωνίες·
    - (iv) πρέπει να λειτουργούν σε ένα διοικητικό πλαίσιο που θα τους παρέχει τη δυνατότητα να επιτελούν ικανοποιητικά τα καθήκοντά τους και να αποφεύγουν συγκρούσεις συμφερόντων·
    - (v) πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τους κανόνες οικονομικής διαχείρισης και τους συμβατικούς όρους που ορίζονται σε επίπεδο Κοινότητας·
    - (vi) πρέπει να παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις που θα εκδίδονται κατά προτίμηση από μια δημόσια αρχή, και η διαχειριστική ικανότητά τους πρέπει να είναι κατάλληλη για το επίπεδο κοινοτικής χρηματοδότησης που θα αναλαμβάνουν να διαχειρίζονται·

---

<sup>24</sup> ΕΕ L 248, 16.9.2002 σ.1.

<sup>25</sup> ΕΕ L 357, 31.12.2002, σ.1.

- (c) αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ορθή διαχείριση, εκ μέρους των εθνικών υπηρεσιών που αναφέρονται στο εδάφιο (b) παραπάνω, των πιστώσεων που μεταβιβάζονται στις εθνικές υπηρεσίες για την υποστήριξη σχεδίων, και ιδιαίτερα για την εκ μέρους των εθνικών υπηρεσιών τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης με άλλες πηγές κοινοτικής χρηματοδότησης, καθώς και της υποχρέωσης παρακολούθησης των σχεδίων και ανάκτησης τυχόν χρημάτων που πρέπει να επιστρέψουν οι δικαιούχοι·
- (d) λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλιστεί ο κατάλληλος λογιστικός έλεγχος και η οικονομική εποπτεία των εθνικών υπηρεσιών που αναφέρονται στο εδάφιο (b) παραπάνω, και συγκεκριμένα:
  - (i) πριν από την έναρξη των εργασιών της εθνικής υπηρεσίας, παρέχουν στην Επιτροπή τις απαραίτητες διασφαλίσεις όσον αφορά την ύπαρξη, την καταλληλότητα και την ορθή λειτουργία στο πλαίσιο της εν λόγω υπηρεσίας, σύμφωνα με τους κανόνες χρηστής οικονομικής διαχείρισης, των εφαρμοζόμενων διαδικασιών, των συστημάτων ελέγχου, των λογιστικών συστημάτων και των διαδικασιών προμηθειών και χορήγησης επιχορηγήσεων·
  - (ii) παρέχουν στην Επιτροπή, κάθε έτος μια δήλωση διασφάλισης όσον αφορά την αξιοπιστία των οικονομικών συστημάτων και διαδικασιών των εθνικών υπηρεσιών, καθώς και την εντιμότητα των λογαριασμών τους·
- (e) σε περίπτωση παρατυπίας, αμέλειας ή απάτης που μπορεί να αποδοθεί σε μια εθνική δομή που έχει δημιουργηθεί ή οριστεί βάσει του εδαφίου (b) και εφόσον αυτό εγείρει απαιτήσεις εκ μέρους της Επιτροπής έναντι της εθνικής υπηρεσίας, οι οποίες δεν καλύπτονται πλήρως, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για το μέρος των χρημάτων που δεν έχει αναπτυχθεί·
- (f) ορίζουν, μετά από αίτημα της Επιτροπής, τους παρόχους μάθησης ή τα είδη παρόχων μάθησης που θα θεωρούνται επιλέξιμοι για συμμετοχή στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα στην επικράτειά τους·
- (g) θεσπίζουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την άρση των νομικών και διοικητικών εμποδίων για την ορθή λειτουργία του ολοκληρωμένου προγράμματος·
- (h) λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι πραγματοποιούνται, σε επίπεδο κράτους μέλους, δυναμικές συνέργιες με άλλα κοινοτικά προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα και με άλλα σχετικά προγράμματα που λειτουργούν στο οικείο κράτος μέλος.

3. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, διασφαλίζει τα εξής:

- (a) τη μετάβαση από τις δράσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προηγούμενων προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης προς αυτές που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος·

- (b) την κατάλληλη προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, κυρίως με την εφαρμογή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών μέτρων, διοικητικών ελέγχων και κυρώσεων·
- (c) την κατάλληλη πληροφόρηση, δημοσιότητα και ενέργειες συνέχειας όσον αφορά τις δράσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος.

#### *Άρθρο 7*

#### **Συμμετοχή τρίτων χωρών**

1. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα θα είναι ανοικτό για συμμετοχή των εξής:
  - (a) των χωρών ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία ΕΟΧ·
  - (b) της Τουρκίας και των υποψηφίων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης για τις οποίες υπάρχει μια προενταξιακή στρατηγική, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους για τη συμμετοχή των χωρών αυτών στα κοινοτικά προγράμματα, που ορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης·
  - (c) των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, σύμφωνα με τις διατάξεις που θα καθοριστούν με τις εν λόγω χώρες μετά από τη θέσπιση συμφωνιών-πλαισίων σχετικά με τη συμμετοχή τους σε κοινοτικά προγράμματα·
  - (d) της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, με βάση διμερή συμφωνία που θα συναφθεί με τη χώρα αυτή.
2. Η βασική δραστηριότητα 1 του προγράμματος Jean Monnet που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (a) θα είναι επίσης ανοικτή για ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε οποιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα.
3. Οι τρίτες χώρες που συμμετέχουν στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα θα υπόκεινται σε όλες τις υποχρεώσεις και θα εκπληρώνουν όλα τα καθήκοντα που ορίζονται στην παρούσα απόφαση όσον αφορά τα κράτη μέλη.

#### *Άρθρο 8*

#### **Διεθνής συνεργασία**

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και σύμφωνα με το άρθρο 9, η Επιτροπή μπορεί να συνεργάζεται με τρίτες χώρες και με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, και συγκεκριμένα το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και τον Εκπαιδευτικό, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO).

## Κεφάλαιο II

### Εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος

#### Άρθρο 9

##### Μέτρα εφαρμογής

1. Τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος όσον αφορά τα παρακάτω ζητήματα θεσπίζονται από την Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2:
  - (a) το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών·
  - (b) ο ετήσιος προϋπολογισμός και η κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των ειδικών προγραμμάτων·
  - (c) τα μέτρα για τη διασφάλιση της εσωτερικής συνέπειας στο εσωτερικό του Ολοκληρωμένου Προγράμματος·
  - (d) τα μέτρα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταβίβαση των αποτελεσμάτων·
2. Τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή όλων των ζητημάτων που εντάσσονται στον τίτλο I εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

#### Άρθρο 10

##### Επικουρική Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επικουρική επιτροπή, που στο εξής αναφέρεται ως «η επικουρική επιτροπή».
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 4 και 7 της απόφασης 1999/468/EK όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 8.

Η περίοδος που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της απόφασης 1999/468/EK ορίζεται σε δύο μήνες.
3. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/EK όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 8.
4. Η επικουρική επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό λειτουργίας της.
5. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εκπροσωπούνται από άτομα που εργάζονται στις εθνικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 (b) ή έχουν λειτουργική ευθύνη για αυτές.

## *Άρθρο 11*

### **Κοινωνικοί εταίροι**

1. Όποτε ζητείται η γνώμη της επικουρικής επιτροπής για οποιοδήποτε ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, μπορούν να συμμετέχουν στις εργασίες της επικουρικής επιτροπής ως παρατηρητές εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων, που θα ορίζονται από την Επιτροπή με βάση προτάσεις εκ μέρους των ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων. Ο αριθμός των παρατηρητών αυτών θα είναι ίσος με τον αριθμό των εκπροσώπων των κρατών μελών.
2. Οι εν λόγω παρατηρητές θα έχουν το δικαίωμα να ζητούν να καταγράφεται η θέση τους στα πρακτικά της συνεδρίασης της επικουρικής επιτροπής.

## *Άρθρο 12*

### **Οριζόντια θέματα**

Κατά την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος θα αποδίδεται η δέουσα προσοχή ώστε να εξασφαλίζεται ότι αυτό συμβάλλει πλήρως στην προώθηση των οριζόντιων πολιτικών της Κοινότητας ιδιαίτερα με τα εξής:

- (a) προώθηση της συνειδητοποίησης της σημασίας της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και της πολυπολιτισμικότητας στο εσωτερικό της Ευρώπης, καθώς και της ανάγκης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·
- (b) πρόβλεψη για τους διδασκόμενους με ειδικές ανάγκες, συμβάλλοντας ιδίως στην προώθηση της ένταξής τους στο κανονικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- (c) προώθηση της συνειδητοποίησης της σημασίας που έχει η συμβολή στην βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη·
- (d) προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και συμβολή στην καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική προέλευση, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.

## *Άρθρο 13*

### **Κοινές δράσεις**

Στο πλαίσιο της διαδικασίας της δημιουργίας μιας Ευρώπης της γνώσης, οι δράσεις που υποστηρίζονται υπό το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα μπορούν να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 με συναφή κοινοτικά προγράμματα και δράσεις, ιδίως αυτά που ανήκουν στον τομέα του πολιτισμού, των μέσων μαζικής επικοινωνίας, της νεολαίας, της έρευνας και ανάπτυξης, της απασχόλησης, των επιχειρήσεων, του περιβάλλοντος και των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών.

**Συνέπεια και συμπληρωματικότητα**

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, διασφαλίζει τη συνολική συνέπεια και συμπληρωματικότητα με άλλες σχετικές κοινοτικές πολιτικές, μέσα και ενέργειες, ιδιαίτερα με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, με τις δράσεις ανθρώπινων πόρων και κινητικότητας του κοινοτικού προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την ανάπτυξη, και με το στατιστικό πρόγραμμα της Κοινότητας. Η Επιτροπή διασφαλίζει αποτελεσματική σύνδεση μεταξύ του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και των προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των κοινοτικών προενταξιακών μέσων, της άλλου είδους συνεργασίας με τρίτες χώρες και των αρμόδιων διεθνών οργανισμών.
2. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά την επικουρική επιτροπή σχετικά με άλλες σχετικές κοινοτικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα της δια βίου μάθησης, όπου περιλαμβάνεται η συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.
3. Στις δράσεις εφαρμογής στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις προτεραιότητες που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που εξέδωσε το Συμβούλιο, στο πλαίσιο μιας συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση.
4. Στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τους ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους, η Επιτροπή θα επιδιώξει την ανάπτυξη κατάλληλου συντονισμού μεταξύ του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και του κοινωνικού διαλόγου σε επίπεδο Κοινότητας, περιλαμβανομένων όλων των τομεακών επιπέδων.
5. Κατά την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την παροχή κατάλληλης βοήθειας εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) σε τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του και σύμφωνα με τις διευθετήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 337/75 του Συμβουλίου<sup>26</sup>. Όταν ενδείκνυται, η Επιτροπή μπορεί επίσης να εξασφαλίσει την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Κατάρτισης εντός των ορίων της εντολής του και σύμφωνα με τις διευθετήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1360/90<sup>27</sup>.
6. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά τη Συμβουλευτική Επιτροπή για την Επαγγελματική Κατάρτιση όσον αφορά τη σχετική πρόοδο που επιτελείται στο πλαίσιο του προγράμματος Leonardo da Vinci.

---

<sup>26</sup> ΕΕ L 39, 13.2.1975.

<sup>27</sup> ΕΕ L 131, 23.5.1990, σ.1.

## Κεφάλαιο III

### Οικονομικές διατάξεις - Αξιολόγηση

#### Άρθρο 15

#### Χρηματοδότηση

1. Το χρηματοδοτικό πλαίσιο για την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Προγράμματος ορίζεται με την παρούσα σε 13.620 εκατ. ευρώ. Από το ποσό αυτό, τα ποσά που θα διατεθούν για τα προγράμματα Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci και Grundtvig θα ανέρχονται τουλάχιστον στο ύψος ου αναφέρεται στο σημείο B.8 του παραρτήματος. Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει τα ποσά αυτά σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.
2. Μέχρι 1% του προϋπολογισμού του Ολοκληρωμένου Προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιείται για την υποστήριξη δράσεων εταιρικής σχέσης, σχεδίων και δικτύων οργανωμένων στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος από εταιρούς από τρίτες χώρες οι οποίοι δεν συμμετέχουν στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα υπό τις διατάξεις του άρθρου 7.
3. Οι ετήσιες πιστώσεις θα εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων των δημοσιονομικών προοπτικών.

#### Άρθρο 16

#### Παρακολούθηση και αξιολόγηση

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Η παρακολούθηση θα περιλαμβάνει τις εκθέσεις που αναφέρονται στη παράγραφο 4 και συγκεκριμένες δραστηριότητες.
2. Η Επιτροπή εξασφαλίζει την τακτική ανεξάρτητη εξωτερική αξιολόγηση του Ολοκληρωμένου Προγράμματος.
3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή, το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2010 και τις 30 Ιουνίου 2015, αντίστοιχα, εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή και τον αντίκτυπο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος.
4. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών:
  - (a) ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης σχετικά με τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί και με τις ποιοτικές και ποσοτικές πτυχές της εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Προγράμματος το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 2011,
  - (b) ανακοίνωση σχετικά με τη συνέχεια του Ολοκληρωμένου Προγράμματος το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011,

(c) έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 2016.



## ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

### ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

#### Κεφάλαιο Ι

#### Το πρόγραμμα Comenius

##### *Άρθρο 17*

#### **Πρόσβαση στο πρόγραμμα Comenius**

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, το πρόγραμμα Comenius απευθύνεται στους εξής:

- (a) μαθητές της προσχολικής και της σχολικής εκπαίδευσης μέχρι το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης·
- (b) σχολεία, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη·
- (c) διδακτικό προσωπικό, προσωπικό υποστήριξης και διοικητικό προσωπικό στα εν λόγω σχολεία·
- (d) ενώσεις και εκπροσώπους αυτών που ασχολούνται με τη σχολική εκπαίδευση·
- (e) δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση και την παροχή εκπαίδευσης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- (f) κέντρα και φορείς έρευνας που ασχολούνται με θέματα δια βίου μάθησης·
- (g) ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

##### *Άρθρο 18*

#### **Λειτουργικοί στόχοι**

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του προγράμματος Comenius είναι οι εξής:

- (a) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας των ανταλλαγών όσον αφορά μαθητές και εκπαιδευτικό προσωπικό από διαφορετικά κράτη μέλη·
- (b) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας των εταιρικών σχέσεων μεταξύ σχολείων από διαφορετικά κράτη μέλη, κατά τρόπον ώστε τουλάχιστον ένας στους είκοσι μαθητές να συμμετάσχει σε κοινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του προγράμματος·
- (c) ενθάρρυνση της εκμάθησης μιας δεύτερης ξένης γλώσσας·

- (d) ενίσχυση της ποιότητας και της Ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης των δασκάλων·
- (e) βελτίωση των παιδαγωγικών προσεγγίσεων και της διαχείρισης των σχολείων.

### *Άρθρο 19*

#### **Δράσεις**

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα Comenius:
  - (a) κινητικότητα των ατόμων όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (a). Κατά την προετοιμασία ή την οργάνωση της εν λόγω κινητικότητας, πρέπει να θεσπίζονται τα απαραίτητα προπαρασκευαστικά μέτρα και να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι διαθέσιμη επαρκής εποπτεία και υποστήριξη για τους νέους στο πλαίσιο της κινητικότητας. Η εν λόγω κινητικότητα μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
    - (i) ανταλλαγές μαθητών και προσωπικού·
    - (ii) περιόδους άσκησης σε σχολεία ή επιχειρήσεις του εξωτερικού για μαθητές ή για εκπαιδευτικό προσωπικό·
    - (iii) συμμετοχή σε κύκλους κατάρτισης για δασκάλους·
    - (iv) επισκέψεις μελέτης και προπαρασκευαστικές επισκέψεις για δραστηριότητες κινητικότητας, εταιρικών σχέσεων, σχεδίων ή δικτύων·
    - (v) θέσεις βοηθών για δασκάλους και δυνητικούς δασκάλους.
  - (b) ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (b) μεταξύ σχολείων ('εταιρικές σχέσεις Comenius'), με σκοπό την ανάπτυξη κοινών σχεδίων μάθησης μεταξύ των μαθητών·
  - (c) πολυμερή σχέδια συνεργασίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e)· αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν σχέδια που θα στοχεύουν στα εξής:
    - (i) ανάπτυξη, προώθηση και διάδοση νέων μεθόδων ή υλικών διδασκαλίας·
    - (ii) ανάπτυξη ή ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με συστήματα παροχής πληροφοριών ή καθοδήγησης ιδιαίτερα προσαρμοσμένων στους διδασκόμενους που καλύπτονται από το πρόγραμμα Comenius·
    - (iii) ανάπτυξη, προώθηση και διάδοση νέων κύκλων μαθημάτων για εκπαίδευση δασκάλων ή νέου περιεχομένου για τέτοια μαθήματα·
  - (d) δίκτυα όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e)· αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν δίκτυα με τους εξής στόχους:
    - (i) ανάπτυξη της εκπαίδευσης στο πεδίο ή το θεματικό τομέα στον οποίο λειτουργούν, για όφελος δικό τους αλλά και της εκπαίδευσης γενικότερα·

- (ii) απόκτηση και διάδοση σχετικών ορθών πρακτικών και καινοτομίας·
  - (iii) παροχή υποστήριξης περιεχομένου για σχέδια και εταιρικές σχέσεις που δημιουργούνται από άλλους·
  - (iv) προώθηση της ανάπτυξης της ανάλυσης αναγκών και των πρακτικών εφαρμογών της στη σχολική εκπαίδευση·
- (e) άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων του προγράμματος Comenius όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (h) (‘Συνοδευτικά μέτρα’).
2. Οι λειτουργικές λεπτομέρειες των δράσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

#### *Άρθρο 20*

#### **Προϋπολογισμός**

Τουλάχιστον το 85% του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμος για το πρόγραμμα Comenius πρέπει να αφιερώνεται για την υποστήριξη της κινητικότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 (a) και για εταιρικές σχέσεις Comenius partnerships όπως ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 (b).

#### *Άρθρο 21*

#### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Comenius όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2:
- (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Comenius·
  - (c) γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του προγράμματος Comenius, κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (d) κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των κρατών μελών για τις δράσεις των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της “Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας” που ορίζεται στο παράρτημα·
  - (e) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Comenius όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του

παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

## Κεφάλαιο II

### Το πρόγραμμα Erasmus

#### Άρθρο 22

#### Πρόσβαση στο πρόγραμμα Erasmus

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, το πρόγραμμα Erasmus απευθύνεται στους εξής:

- (a) μαθητές και εκπαιδευόμενους που παρακολουθούν όλες τις μορφές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της προηγμένης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (επίπεδα 5 και 6 της ISCED).
- (b) ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη.
- (c) διδακτικό και διοικητικό προσωπικό στα εν λόγω ιδρύματα.
- (d) ενώσεις και εκπροσώπους αυτών που ασχολούνται με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου περιλαμβάνονται οι σχετικές ενώσεις σπουδαστών, πανεπιστημίων και δασκάλων/εκπαιδευτών.
- (e) επιχειρήσεις, κοινωνικούς εταίρους και άλλους εκπροσώπους του εργασιακού βίου.
- (f) δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση και την παροχή εκπαίδευσης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- (g) κέντρα και φορείς έρευνας που ασχολούνται με θέματα δια βίου μάθησης.

#### Άρθρο 23

#### Λειτουργικοί στόχοι

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του προγράμματος Erasmus είναι οι εξής:

- (a) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της κινητικότητας των σπουδαστών και του διδακτικού προσωπικού, ώστε να συμβάλει το πρόγραμμα στην επίτευξη, ως το 2011, τουλάχιστον 3 εκατομμυρίων ατόμων που θα συμμετέχουν στην κινητικότητα των σπουδαστών στο πλαίσιο του Erasmus και των προηγούμενων προγραμμάτων.
- (b) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της πολυμερούς συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη.
- (c) αύξηση του βαθμού σύγκλισης των τυπικών προσόντων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της προηγμένης επαγγελματικής εκπαίδευσης που χορηγούνται στην Ευρώπη.

- (d) ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων.

## Άρθρο 24

### Δράσεις

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα Erasmus:
- (a) κινητικότητα των ατόμων όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (a). Η εν λόγω κινητικότητα μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
    - (i) κινητικότητα σπουδαστών για σπουδές ή κατάρτιση στο εξωτερικό σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις, κέντρα κατάρτισης ή άλλους οργανισμούς·
    - (ii) κινητικότητα διδακτικού προσωπικού σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για να προσφέρουν ή να λάβουν εκπαίδευση σε ένα ιδρυμα-εταίρο στο εξωτερικό·
    - (iii) κινητικότητα λοιπού προσωπικού από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή προσωπικού επιχειρήσεων για σκοπούς κατάρτισης ή διδασκαλίας·
    - (iv) εντατικά προγράμματα Erasmus οργανωμένα σε πολυμερή βάση.

Μπορεί επίσης να χορηγηθεί υποστήριξη στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας προέλευσης ή της χώρας υποδοχής για ενέργειες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ποιότητας σε όλα τα στάδια των διευθετήσεων για την κινητικότητα, συμπεριλαμβανόμενης της γλωσσικής προετοιμασίας.

- (b) Κοινά σχέδια όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e), που εστιάζουν μεταξύ άλλων στην καινοτομία και τον πειραματισμό στους τομείς που αναφέρονται στους ειδικούς και τους λειτουργικούς στόχους·
  - (c) δίκτυα όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e) τα οποία ελέγχονται από κοινοπραξίες ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και αντιπροσωπεύουν έναν επιστημονικό κλάδο ή ένα διεπιστημονικό πεδίο, ('θεματικά δίκτυα Erasmus') που έχουν σκοπό την ανάπτυξη νέων εννοιών και τομέων μάθησης. Τα δίκτυα αυτά μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν εκπροσώπους από άλλους δημόσιους φορείς ή από επιχειρήσεις ή ενώσεις·
  - (d) άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων του προγράμματος Erasmus, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (h) ('Συνοδευτικά μέτρα').
2. Τα άτομα που συμμετέχουν στην κινητικότητα στο πλαίσιο της παραγράφου 1(a)(i) ('σπουδαστές Erasmus') θα ανήκουν σε μία από τις εξής κατηγορίες:
- (a) σπουδαστές σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι, αφού ολοκληρώσουν τουλάχιστον το πρώτο έτος σπουδών, πραγματοποιούν μια

περίοδο σπουδών σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο της Δράσης κινητικότητας του προγράμματος Erasmus, ανεξάρτητα από το αν έχουν λάβει οικονομική υποστήριξη υπό το πρόγραμμα. Οι περίοδοι αυτές θα αναγνωρίζονται στο πλαίσιο διαπανεπιστημιακών συμφωνιών μεταξύ των ιδρυμάτων αποστολής και υποδοχής. Τα ιδρύματα υποδοχής δεν θα χρεώνουν δίδακτρα στους εν λόγω σπουδαστές·

- (b) σπουδαστές εγγεγραμμένοι σε προγράμματα κοινού Master σε χώρα διαφορετική από αυτή όπου έλαβαν το πρώτο πτυχίο τους (Bachelor)·
  - (c) σπουδαστές σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν σε περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις ή κέντρα κατάρτισης.
3. Οι λειτουργικές λεπτομέρειες των δράσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

#### *Άρθρο 25*

### **Προϋπολογισμός**

Τουλάχιστον το 85% του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμος για το πρόγραμμα Erasmus πρέπει να αφιερώνεται για την υποστήριξη της κινητικότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 (α).

#### *Άρθρο 26*

### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Erasmus όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2:
- (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Erasmus·
  - (c) γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του προγράμματος Erasmus, κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (d) κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των κρατών μελών για τις δράσεις των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της “Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας” που ορίζεται στο παράρτημα·
  - (e) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Erasmus όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του

παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.



## Κεφάλαιο III

### Το πρόγραμμα Leonardo da Vinci

#### Άρθρο 27

#### Πρόσβαση στο πρόγραμμα Leonardo da Vinci

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, το πρόγραμμα Leonardo da Vinci απευθύνεται στους εξής:

- (a) νέους που παρακολουθούν όλες τις μορφές της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέχρι και την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (έως το επίπεδο 3 της ISCED)·
- (b) διδασκόμενους στη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (επίπεδο 4 της ISCED)·
- (c) άτομα από την αγορά εργασίας·
- (d) παρόχους μάθησης στους τομείς που καλύπτονται από το πρόγραμμα Leonardo da Vinci·
- (e) διδακτικό και διοικητικό προσωπικό σ' αυτούς τους παρόχους μάθησης·
- (f) ενώσεις και εκπροσώπους αυτών που ασχολούνται με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όπου περιλαμβάνονται οι ενώσεις εκπαιδευομένων, γονέων και δασκάλων·
- (g) επιχειρήσεις, κοινωνικούς εταίρους και άλλους εκπροσώπους του εργασιακού βίου, όπου περιλαμβάνονται τα εμπορικά επιμελητήρια και άλλες επαγγελματικές οργανώσεις·
- (h) φορείς που παρέχουν υπηρεσίες προσανατολισμού, συμβουλευτικής και πληροφόρησης σχετικά με οποιαδήποτε πτυχή της δια βίου μάθησης·
- (i) τα πρόσωπα και τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για συστήματα και πολιτικές που αφορούν οποιαδήποτε πτυχή της δια βίου μάθησης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- (j) κέντρα και φορείς έρευνας που ασχολούνται με θέματα δια βίου μάθησης·
- (k) μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, εθελοντικούς φορείς, ΜΚΟ.

#### Άρθρο 28

#### Λειτουργικοί στόχοι

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του προγράμματος Leonardo da Vinci είναι οι εξής:

- (a) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της κινητικότητας σε όλη την Ευρώπη για τα άτομα που παρακολουθούν αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και συνεχή κατάρτιση, ώστε να αυξηθούν οι περίοδοι άσκησης σε επιχειρήσεις στις 150.000 τουλάχιστον ως το τέλος του Ολοκληρωμένου Προγράμματος·
- (b) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της συνεργασίας μεταξύ παρόχων μάθησης, επιχειρήσεων, κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών φορέων·
- (c) διευκόλυνση της ανάπτυξης καινοτόμων πρακτικών στους τομείς της αρχικής και της συνεχούς κατάρτισης και μεταφορά τους, ακόμη και από μια συμμετέχουσα χώρα σε άλλες·
- (d) βελτίωση της διαφάνειας και της αναγνώρισης των τυπικών προσόντων και ικανοτήτων, περιλαμβανομένων και αυτών που αποκτώνται με ανεπίσημη και άτυπη μάθηση.

## *Άρθρο 29*

### **Δράσεις**

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα Leonardo da Vinci:
  - (a) κινητικότητα των ατόμων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (a). Κατά την προετοιμασία ή την οργάνωση της εν λόγω κινητικότητας, πρέπει να θεσπίζονται τα απαραίτητα προπαρασκευαστικά μέτρα και να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι διαθέσιμη επαρκής εποπτεία και υποστήριξη για τα άτομα στο πλαίσιο της κινητικότητας. Η εν λόγω κινητικότητα μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
    - (i) διεθνικές περιόδους άσκησης σε επιχειρήσεις ή σε ιδρύματα κατάρτισης·
    - (ii) περιόδους άσκησης και ανταλλαγές που αποσκοπούν στην περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτών και συμβούλων προσανατολισμού, καθώς και αυτών που είναι υπεύθυνοι για ιδρύματα κατάρτισης και για σχεδιασμό της κατάρτισης και προσανατολισμό σταδιοδρομίας σε επιχειρήσεις·
  - (b) εταιρικές σχέσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (b), που εστιάζουν σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τους συμμετέχοντες οργανισμούς·
  - (c) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (c), ιδίως αυτά που στόχο έχουν τη βελτίωση των συστημάτων κατάρτισης με τη μεταφορά καινοτομίας που προϋποθέτει τη γλωσσική, πολιτιστική και νομική προσαρμογή, στις εθνικές ανάγκες, καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύχθηκαν σε διαφορετικά περιβάλλοντα·

- (d) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (ε), που στόχο έχουν τη βελτίωση των συστημάτων κατάρτισης μέσω της ανάπτυξης και της μεταφοράς καινοτομίας και ορθών πρακτικών·
  - (e) θεματικά δίκτυα εμπειρογνομόνων και οργανισμών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (ε), που ασχολούνται με συγκεκριμένα ζητήματα σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση·
  - (f) άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων του προγράμματος Leonardo da Vinci, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (h) (‘Συνοδευτικά μέτρα’).
2. Οι λειτουργικές λεπτομέρειες των εν λόγω δράσεων αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

### *Άρθρο 30*

#### **Προϋπολογισμός**

Τουλάχιστον το 75% του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμος για το πρόγραμμα Leonardo da Vinci πρέπει να αφιερώνεται για την υποστήριξη της κινητικότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 1 (α).

### *Άρθρο 31*

#### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Leonardo da Vinci όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.
- (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Leonardo da Vinci·
  - (c) γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του προγράμματος Leonardo da Vinci, κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (d) κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των κρατών μελών για τις δράσεις των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της “Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας” που ορίζεται στο παράρτημα·
  - (e) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Leonardo da Vinci όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

## Κεφάλαιο IV

### Το πρόγραμμα Grundtvig

#### Άρθρο 32

#### Πρόσβαση στο πρόγραμμα Grundtvig

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, το πρόγραμμα Grundtvig απευθύνεται στους εξής:

- (a) διδασκόμενους που παρακολουθούν εκπαίδευση ενηλίκων·
- (b) πάροχους μάθησης στον τομέα της εκπαίδευσης των ενηλίκων·
- (c) διδακτικό και διοικητικό προσωπικό των εν λόγω πάροχων μάθησης και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την εκπαίδευση των ενηλίκων·
- (d) φορείς που ασχολούνται με την αρχική και την προχωρημένη κατάρτιση του προσωπικού εκπαίδευσης των ενηλίκων·
- (e) ενώσεις και εκπροσώπους αυτών που ασχολούνται με την εκπαίδευση των ενηλίκων, όπου περιλαμβάνονται οι ενώσεις διδασκομένων και δασκάλων·
- (f) φορείς που παρέχουν υπηρεσίες προσανατολισμού, συμβουλευτικής και πληροφόρησης σχετικά με οποιαδήποτε πτυχή της εκπαίδευσης των ενηλίκων·
- (g) τα πρόσωπα και τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για συστήματα και πολιτικές που αφορούν οποιαδήποτε πτυχή της εκπαίδευσης των ενηλίκων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- (h) κέντρα και φορείς έρευνας που ασχολούνται με θέματα εκπαίδευσης των ενηλίκων·
- (i) επιχειρήσεις·
- (j) μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, εθελοντικούς φορείς, ΜΚΟ·
- (k) ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

#### Άρθρο 33

#### Λειτουργικοί στόχοι

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του προγράμματος Grundtvig είναι οι εξής:

- (a) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της κινητικότητας, σε όλη την Ευρώπη, ατόμων που ασχολούνται με την εκπαίδευση των ενηλίκων, ώστε να

υποστηριχθεί η κινητικότητα τουλάχιστον 25.000 ατόμων αυτής της κατηγορίας ανά έτος μέχρι το 2013·

- (b) αύξηση του όγκου και βελτίωση της ποιότητας της συνεργασίας μεταξύ οργανισμών που ασχολούνται με την εκπαίδευση των ενηλίκων σε όλη την Ευρώπη·
- (c) διευκόλυνση της ανάπτυξης καινοτόμων πρακτικών στον τομέα της εκπαίδευσης των ενηλίκων και μεταφορά τους, περιλαμβανόμενης της μεταφοράς από μία συμμετέχουσα χώρα σε άλλες·
- (d) διασφάλιση ότι σε άτομα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και από περιθωριακά κοινωνικά περιβάλλοντα, ιδίως αυτά που εγκατέλειψαν την εκπαίδευση χωρίς βασικά προσόντα, προσφέρονται εναλλακτικές ευκαιρίες για πρόσβαση σε εκπαίδευση ενηλίκων·
- (e) βελτίωση των παιδαγωγικών προσεγγίσεων και της διαχείρισης των οργανισμών εκπαίδευσης των ενηλίκων.

#### *Άρθρο 34*

#### **Δράσεις**

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα Grundtvig:
  - (a) κινητικότητα των ατόμων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (a). Κατά την προετοιμασία ή την οργάνωση της εν λόγω κινητικότητας, πρέπει να θεσπίζονται τα απαραίτητα προπαρασκευαστικά μέτρα και να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι διαθέσιμη επαρκής εποπτεία και υποστήριξη για τα άτομα στο πλαίσιο της κινητικότητας. Η εν λόγω κινητικότητα μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις, περιόδους άσκησης, θέσεις βοηθών και ανταλλαγές για συμμετέχοντες σε επίσημη και μη επίσημη εκπαίδευση ενηλίκων, όπου περιλαμβάνεται η κατάρτιση και η επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού εκπαίδευσης των ενηλίκων.
  - (b) εταιρικές σχέσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (b), γνωστές ως 'εταιρικές σχέσεις μάθησης Grundtvig', που εστιάζονται σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τους συμμετέχοντες οργανισμούς·
  - (c) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e), που αποσκοπούν στη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης των ενηλίκων μέσω της ανάπτυξης και της μεταφοράς καινοτομίας και ορθών πρακτικών·
  - (d) θεματικά δίκτυα εμπειρογνομόνων και οργανισμών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (e), γνωστά ως 'δίκτυα Grundtvig', που ασχολούνται ιδιαίτερα με τα εξής:
    - (i) ανάπτυξη της εκπαίδευσης των ενηλίκων στον κλάδο, το θεματικό τομέα ή τη διαχειριστική πτυχή που αποτελεί το αντικείμενό τους·
    - (ii) εντοπισμό και διάδοση κατάλληλων ορθών πρακτικών και καινοτομίας·

- (iii) παροχή υποστήριξης περιεχομένου σε σχέδια και εταιρικές σχέσεις που δημιουργούνται από άλλους και διευκόλυνση της διαδραστικότητας μεταξύ αυτών των σχεδίων και των εταιρικών σχέσεων·
  - (iv) προώθηση της ανάπτυξης της ανάλυσης αναγκών και της διασφάλισης της ποιότητας στην εκπαίδευση των ενηλίκων.
  - (e) άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων του προγράμματος Grundtvig, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (h) (‘Συνοδευτικά μέτρα’).
2. Οι λειτουργικές λεπτομέρειες των εν λόγω δράσεων αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

### *Άρθρο 35*

#### **Προϋπολογισμός**

Τουλάχιστον 60% του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμος για το πρόγραμμα Grundtvig πρέπει να αφιερώνεται για την υποστήριξη της κινητικότητας και των εταιρικών σχέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 34 παράγραφος (a) και (b).

### *Άρθρο 36*

#### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Grundtvig όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.
- (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Grundtvig·
  - (c) γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του προγράμματος Grundtvig, κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (d) κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των κρατών μελών για τις δράσεις των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της “Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας” που ορίζεται στο παράρτημα·
  - (e) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Grundtvig όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

## Κεφάλαιο V

### Το εγκάρσιο πρόγραμμα

#### Άρθρο 37

##### Λειτουργικοί στόχοι

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του εγκάρσιου προγράμματος είναι οι εξής:

- (a) υποστήριξη της ανάπτυξης πολιτικής για τη δια βίου μάθηση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών της Λισσαβώνας, της Μπολόνια και της Κοπεγχάγης και των διαδόχων τους·
- (b) διασφάλιση επαρκούς παροχής συγκρίσιμων δεδομένων, στατιστικών και αναλύσεων για την υποστήριξη της ανάπτυξης πολιτικής για τη δια βίου μάθηση·
- (c) παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων στη δια βίου μάθηση, και εντοπισμός τομέων που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή·
- (d) προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και υποστήριξη της γλωσσικής ποικιλομορφίας στα κράτη μέλη·
- (e) υποστήριξη της ανάπτυξης καινοτόμου περιεχομένου, υπηρεσιών, παιδαγωγικών μεθόδων και πρακτικής για τη δια βίου μάθηση με βάση τις ΤΠΕ·
- (f) διασφάλιση ότι τα αποτελέσματα του Ολοκληρωμένου Προγράμματος θα αναγνωρίζονται, θα επιδεικνύονται και θα εφαρμόζονται κατάλληλα σε ευρεία κλίμακα.

#### Άρθρο 38

##### Δράσεις

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν υπό τη βασική δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2(a):
  - (a) ατομική κινητικότητα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(a), όπου περιλαμβάνονται επισκέψεις μελέτης για εμπειρογνώμονες και υπαλλήλους που ορίζονται από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, για διευθυντές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ιδρυμάτων κατάρτισης και υπηρεσιών προσανατολισμού, καθώς και για κοινωνικούς εταίρους·
  - (b) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που αποσκοπούν στην προετοιμασία και τη δοκιμή προτάσεων πολιτικής που αναπτύσσονται σε επίπεδο κοινότητας·

- (c) πολυμερή δίκτυα συνεργασίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(ε), εμπειρογνομόνων ή/και ιδρυμάτων που εργάζονται από κοινού σε ζητήματα πολιτικής. Στα δίκτυα αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται τα εξής:
- (i) θεματικά δίκτυα που εργάζονται σε ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο της δια βίου μάθησης ή με τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές της δια βίου μάθησης. Τα δίκτυα αυτά μπορούν να παρατηρούν, να ανταλλάσσουν, να επισημαίνουν και να αναλύουν ορθές πρακτικές και καινοτομία, και να διατυπώνουν προτάσεις για την καλύτερη και ευρύτερη χρήση των σχετικών πρακτικών στα κράτη μέλη·
  - (ii) μόνιμα συνέδρια για ζητήματα πολιτικής, με στόχο το συντονισμό της πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τα στρατηγικά ζητήματα στη δια βίου μάθηση·
- (d) παρατήρηση και ανάλυση πολιτικών και συστημάτων στον τομέα της δια βίου μάθησης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(φ), που μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
- (i) μελέτες και συγκριτική έρευνα·
  - (ii) ανάπτυξη δεικτών και στατιστικών ερευνών, όπου θα περιλαμβάνεται η υποστήριξη για εργασίες που πραγματοποιούνται στον τομέα της δια βίου μάθησης σε συνεργασία με την Eurostat·
  - (iii) υποστήριξη για τη λειτουργία του δικτύου Eurydice και χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Μονάδας Eurydice που δημιούργησε η Επιτροπή·
- (e) δράση για την υποστήριξη της διαφάνειας και της αναγνώρισης των προσόντων και των ικανοτήτων, περιλαμβανομένων και αυτών που αποκτώνται με μη επίσημη και άτυπη μάθηση, και συνεργασία όσον αφορά τη διασφάλιση ποιότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(φ), που μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
- (i) δίκτυα οργανισμών που διευκολύνουν την κινητικότητα και την αναγνώριση, όπως το Euroguidance και τα Εθνικά Κέντρα Ενημέρωσης περί Ακαδημαϊκής Αναγνώρισης (NARIC)·
  - (ii) υποστήριξη για διεθνικές υπηρεσίες βασισμένες στο διαδίκτυο, όπως η Ploteus·
  - (iii) δραστηριότητες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Europass σύμφωνα με την απόφαση XXX του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ένα ενιαίο πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων.
- (f) άλλες πρωτοβουλίες όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (h) ('Συνοδευτικά μέτρα') με σκοπό την προώθηση των στόχων της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 (a).

2. Οι παρακάτω στρατηγικές δράσεις, σχεδιασμένες για την αντιμετώπιση των αναγκών διδασκαλίας και μάθησης σε περισσότερα από ένα στάδια του βίου,



μπορούν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 (b):

- (a) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που στόχο έχουν, *μεταξύ άλλων*, τα εξής:
  - (i) ανάπτυξη νέων υλικών εκμάθησης γλωσσών, όπου περιλαμβάνονται τα επιγραμμικά μαθήματα, καθώς και μέσων για γλωσσικές δοκιμασίες·
  - (ii) ανάπτυξη εργαλείων και κύκλων μαθημάτων για κατάρτιση δασκάλων γλωσσών·
- (b) δίκτυα όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής ποικιλομορφίας·
- (c) άλλες πρωτοβουλίες σύμφωνες με τους στόχους του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(h), όπου περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες που σκοπό έχουν να καταστήσουν την εκμάθηση γλωσσών πιο ελκυστική για τους διδασκόμενους μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας ή/και μέσω εκστρατειών εμπορικής προώθησης, διαφήμισης και πληροφόρησης, καθώς και συνέδρια, μελέτες και στατιστικοί δείκτες στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής ποικιλομορφίας.

3. Οι παρακάτω δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 (c):

- (a) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που στόχο έχουν την ανάπτυξη και τη διανομή καινοτόμων μεθόδων, περιεχομένων, υπηρεσιών και περιβαλλόντων·
- (b) δίκτυα όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που στόχο έχουν την κοινή διάθεση και την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειρίας και ορθών πρακτικών·
- (c) λοιπές δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της πολιτικής και της πρακτικής για τη δια βίου μάθηση, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 (f), που μπορούν να περιλαμβάνουν μηχανισμούς για αξιολόγηση, παρατήρηση, συγκριτική αξιολόγηση, βελτίωση της ποιότητας και την ανάλυση των τάσεων όσον αφορά την τεχνολογία και την παιδαγωγική.

4. Οι παρακάτω δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 (d):

- (a) μονομερή και εθνικά σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(d)·
- (b) πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που στόχο έχουν, *μεταξύ άλλων*, τα εξής:
  - (i) υποστήριξη της αξιοποίησης και της εφαρμογής καινοτόμων προϊόντων και πρακτικών·

- (ii) τόνωση της συνεργασίας μεταξύ σχεδίων που λειτουργούν στον ίδιο τομέα·
  - (iii) ανάπτυξη ορθών πρακτικών όσον αφορά μεθόδους διάδοσης·
- (c) δημιουργία υλικού αναφοράς όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(f), που μπορεί να περιλαμβάνει τη συλλογή σχετικών στατιστικών δεδομένων και μελετών στον τομέα της διάδοσης, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

### *Άρθρο 39*

#### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του εγκάρσιου προγράμματος όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2:
  - (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών, καθώς και κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του εγκάρσιου προγράμματος·
  - (c) κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του εγκάρσιου προγράμματος και των βασικών δραστηριοτήτων του·
  - (d) κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των κρατών μελών για τις δράσεις των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της “Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας” που ορίζεται στο παράρτημα·
  - (e) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του εγκάρσιου προγράμματος όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

## Κεφάλαιο VI

### Το πρόγραμμα Jean Monnet

#### Άρθρο 40

#### Πρόσβαση στο πρόγραμμα Jean Monnet

Στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος και του παραρτήματος, το πρόγραμμα Jean Monnet απευθύνεται στους εξής:

- (a) σπουδαστές και ερευνητές στον τομέα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σε όλες τις μορφές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5 και 6 της ISCED) στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Κοινότητας·
- (b) ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Κοινότητας·
- (c) διδακτικό και διοικητικό προσωπικό των εν λόγω ιδρυμάτων·
- (d) ενώσεις και εκπροσώπους αυτών που ασχολούνται με την εκπαίδευση και την κατάρτιση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Κοινότητας·
- (e) δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση και την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
- (f) κέντρα και φορείς έρευνας που ασχολούνται με θέματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Κοινότητας.

#### Άρθρο 41

#### Λειτουργικοί στόχοι

Επιπλέον των στόχων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, οι λειτουργικοί στόχοι του προγράμματος Jean Monnet είναι οι εξής:

- (a) ενίσχυση της αριστείας στη διδασκαλία, την έρευνα και τον προβληματισμό στις σπουδές για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Κοινότητας·
- (b) ανταλλαγή γνώσεων και συνειδητοποίησης στους ειδικευμένους πανεπιστημιακούς και στους Ευρωπαίους πολίτες γενικότερα όσον αφορά θέματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
- (c) υποστήριξη βσικών Ευρωπαϊκών ιδρυμάτων που ασχολούνται με σχετικά με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
- (d) υποστήριξη της ύπαρξης Ευρωπαϊκών ενώσεων υψηλής ποιότητας που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

## Άρθρο 42

### Δράσεις

1. Οι ακόλουθες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (a):
  - (a) μονομερή και εθνικά σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(d), που μπορούν να περιλαμβάνουν τα εξής:
    - (i) Έδρες Jean Monnet Chairs, κέντρα αριστείας και μονάδες διδασκαλίας·
    - (ii) ενώσεις καθηγητών, άλλων δασκάλων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και ερευνητές που ειδικεύονται στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
    - (iii) υποστήριξη για νέους ερευνητές που ειδικεύονται σε σπουδές σχετικές με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση·
    - (iv) δραστηριότητες πληροφόρησης και έρευνας σχετικά με την Κοινότητα με στόχο την προαγωγή του διαλόγου, του προβληματισμού και της γνώσης σχετικά με τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·
  - (b) πολυμερή σχέδια και δίκτυα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e), που μπορούν να περιλαμβάνουν υποστήριξη για τη δημιουργία πολυμερών ομάδων έρευνας στον τομέα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
2. Λειτουργικές επιχορηγήσεις όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(g) για την υποστήριξη ορισμένων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών των παρακάτω ιδρυμάτων, τα οποία ειδικώκειν ένα στόχο Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, μπορούν να χορηγηθούν στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (b):
  - (a) Κολλέγιο της Ευρώπης (εγκαταστάσεις Bruges και Natolin)·
  - (b) Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, Φλωρεντία·
  - (c) Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης, Μάαστριχτ·
  - (d) Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου, Τρίερ.
3. Στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (c), λειτουργικές επιχορηγήσεις όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(g) μπορούν να χορηγηθούν για την υποστήριξη ορισμένων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών Ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ή ενώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
4. Οι επιχορηγήσεις μπορούν να χορηγούνται σε ετήσια βάση ή σε ανανεώσιμη βάση μέσω συμφωνίας-πλαισίου εταιρικής σχέσης με την Επιτροπή.

### *Άρθρο 43*

#### **Προϋπολογισμός**

Τουλάχιστον το 28% του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμος για το πρόγραμμα Jean Monnet πρέπει να αφιερώνεται για την υποστήριξη της βασικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (a), τουλάχιστον το 44% για τη βασική δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (b), και τουλάχιστον το 18% για τη βασική δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 (c).

### *Άρθρο 44*

#### **Μέτρα εφαρμογής**

1. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Jean Monnet όσον αφορά τα ακόλουθα ζητήματα θεσπίζονται από τη Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2:
  - (a) ετήσιο πρόγραμμα εργασιών, καθώς και κριτήρια και διαδικασίες επιλογής·
  - (b) ετήσιος προϋπολογισμός και κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Jean Monnet·
  - (c) κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του προγράμματος Jean Monnet και των βασικών δραστηριοτήτων του·
  - (d) διευθετήσεις για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος και για τη διάδοση και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων.
  
2. Τα μέτρα τα απαραίτητα για την εφαρμογή του προγράμματος Jean Monnet όσον αφορά όλα τα άλλα ζητήματα εκτός από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.

## ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

### ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### *Άρθρο 45*

#### **Μεταβατική διάταξη**

Οι ενέργειες που αναλαμβάνονται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2006 με βάση την απόφαση 382/1999/ΕΚ<sup>28</sup>, την απόφαση 253/2000/ΕΚ<sup>29</sup>, την απόφαση 2318/2003/ΕΚ<sup>30</sup>, την απόφαση 791/2004/ΕΚ<sup>31</sup> ή την απόφαση [Europass]<sup>32</sup>, συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης σύμφωνα με τις διατάξεις των αποφάσεων αυτών, με εξαίρεση το ότι οι επιτροπές που είχαν συσταθεί από τις εν λόγω αποφάσεις αντικαθίστανται από την επικουρική επιτροπή που συνιστάται με το άρθρο 10 της παρούσας απόφασης.

#### *Άρθρο 46*

#### **Έναρξη ισχύος**

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*  
*Ο Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο*  
*Ο Πρόεδρος*

---

<sup>28</sup> ΕΕ L 146, 11.6.1999, σ.33.

<sup>29</sup> ΕΕ L 28, 3.2.2000, σ.1.

<sup>30</sup> ΕΕ L 345, 31.12.2003, σ.9.

<sup>31</sup> ΕΕ L 138, 30.4.2004, σ.31.

<sup>32</sup> ΕΕ ....

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

### ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### A. Διοικητικές διατάξεις

Οι διαδικασίες για την πρόταση και την επιλογή των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα είναι οι εξής:

#### 1. Διαδικασία εθνικής υπηρεσίας

##### 1.1 Διαδικασία 1

Οι παρακάτω ενέργειες, βάσει των οποίων οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες λαμβάνουν τις αποφάσεις επιλογής, αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της ‘Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας 1’:

- (a) διεθνική κινητικότητα των ατόμων που επιδίδονται σε δια βίου μάθηση στην Ευρώπη, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(a).
- (b) διμερείς και πολυμερείς εταιρικές σχέσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(b).
- (c) μονομερή και εθνικά σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(d), εφόσον χρηματοδοτούνται υπό το άρθρο 38 παράγραφος 4 (a).

Οι αιτήσεις για χρηματοδοτική συνδρομή που υποβάλλονται στο πλαίσιο των εν λόγω ενεργειών πρέπει να απευθύνονται στις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες τις οποίες ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 (b). Οι εθνικές υπηρεσίες πραγματοποιούν την επιλογή και κατανέμουν τη χρηματοδοτική συνδρομή στους αιτούντες σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που θα καθοριστούν σύμφωνα με τα άρθρα 9, 21, 26, 31, 36 και 39. Οι εθνικές υπηρεσίες παρέχουν επιχορηγήσεις σε δικαιούσους εγκατεστημένους στα οικεία κράτη μέλη. Κάθε εταίρος μιας διμερούς ή πολυμερούς εταιρικής σχέσης θα λαμβάνει χρηματοδότηση απευθείας από την εθνική υπηρεσία της χώρας του.

##### 1.2 Διαδικασία 2

Η παρακάτω ενέργεια, βάσει της οποίας οι αποφάσεις επιλογής λαμβάνονται από την Επιτροπή, αλλά οι διαδικασίες αξιολόγησης και σύναψης συμβάσεων αναλαμβάνονται από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της ‘Διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας 2’:

- πολυμερή σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(c).

Οι αιτήσεις για χρηματοδοτική συνδρομή που υποβάλλονται στο πλαίσιο της εν λόγω ενέργειας στην εθνική υπηρεσία την οποία έχει ορίσει το κράτος μέλος του συντονιστή του σχεδίου σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 (b). Η εθνική υπηρεσία του κράτους μέλους του συντονιστή του σχεδίου διενεργεί την αξιολόγηση των αιτήσεων και υποβάλλει στην

Επιτροπή κατάλογο προεπιλογής με τις αιτήσεις που προτείνει να γίνουν δεκτές. Η Επιτροπή αποφασίζει με βάση τον προτεινόμενο κατάλογο, και στη συνέχεια η εθνική υπηρεσία καταθέτει την κατάλληλη χρηματοδοτική συνδρομή στους επιλεγμένους υποψήφιους σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που θα καθοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 31. Πριν από την υποβολή του καταλόγου προεπιλογής στην Επιτροπή, η εθνική υπηρεσία της χώρας στην οποία πραγματοποιείται ο συντονισμός του σχεδίου εξασφαλίζει επαφές συνδέσμου με τις αντίστοιχες υπηρεσίες των χωρών όλων των άλλων εταίρων του σχεδίου. Οι εθνικές υπηρεσίες παρέχουν επιχορηγήσεις σε επιλεγμένους συντονιστές σχεδίων εγκατεστημένους στα αντίστοιχα κράτη μέλη και αυτοί είναι υπεύθυνοι για τη διανομή της χρηματοδότησης στους εταίρους που συμμετέχουν στα σχέδια.

## **2. Διαδικασία της Επιτροπής**

Οι παρακάτω ενέργειες, βάσει των οποίων οι προτάσεις για σχέδιο υποβάλλονται στην Επιτροπή και οι αποφάσεις επιλογής λαμβάνονται από την Επιτροπή, αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της ‘Διαδικασίας της Επιτροπής’:

- (a) μονομερή και εθνικά σχέδια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(d), εκτός από αυτά που χρηματοδοτούνται υπό το άρθρο 38 παράγραφος 4 (a)·
- (b) πολυμερή σχέδια και δίκτυα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(e)·
- (c) παρατήρηση και ανάλυση των πολιτικών και των συστημάτων στον τομέα της δια βίου μάθησης, δημιουργία υλικού αναφοράς, όπου περιλαμβάνονται οι έρευνες, οι στατιστικές, οι αναλύσεις και οι δείκτες, και οι ενέργειες για την υποστήριξη της διαφάνειας και της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και της προηγούμενης μάθησης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(f)·
- (d) λειτουργικές επιχορηγήσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(g)·
- (e) άλλες πρωτοβουλίες σύμφωνα με τους στόχους του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, (‘Συνοδευτικά Μέτρα’) όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1(h).

Οι αιτήσεις για χρηματοδοτική συνδρομή που υποβάλλονται στο πλαίσιο των εν λόγω ενεργειών πρέπει να απευθύνονται στην Επιτροπή, η οποία θα διενεργήσει την επιλογή και θα καταθέσει τη χρηματοδοτική συνδρομή στους επιλεγμένους αιτούντες σύμφωνα με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που θα καθοριστούν σύμφωνα με τα άρθρα 9, 21, 26, 31, 36, 39 και 44.

## **B. Οικονομικές διατάξεις**

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι οικονομικές και διοικητικές απαιτήσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους των επιχορηγήσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος είναι αναλογικές με το ύψος της επιχορήγησης. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι οικονομικοί κανόνες και οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για την ατομική κινητικότητα και για τις εταιρικές σχέσεις είναι φιλικό προς το χρήστη και αρκετά



απλοί ώστε να μην περιορίζουν την πρόσβαση για τα άτομα που είναι σε μειονεκτική θέση και στα ιδρύματα και τους οργανισμούς που ασχολούνται με τα άτομα αυτά.

## **1. Δράσεις των οποίων η διαχείριση πραγματοποιείται μέσω της διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας**

1.1 Η Κοινοτική χρηματοδότηση που προορίζεται για την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο των δράσεων των οποίων η διαχείριση θα πραγματοποιείται μέσω της διαδικασίας εθνικής υπηρεσίας σύμφωνα με το Τμήμα Α Σημείο 1 του παρόντος παραρτήματος, θα κατανέμεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τύπους που θα ορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2, όπου ενδέχεται να περιλαμβάνονται στοιχεία όπως τα εξής:

- (a) ένα ελάχιστο ποσό που θα κατανέμεται σε κάθε κράτος μέλος, που θα προσδιορίζεται σύμφωνα με τα διαθέσιμα του προϋπολογισμού για την αντίστοιχη δράση·
- (b) το υπόλοιπο θα κατανέμεται στα διάφορα κράτη μέλη με βάση τα εξής:
  - (i) τη διαφορά του κόστους διαβίωσης μεταξύ των κρατών μελών·
  - (ii) την απόσταση ανάμεσα στις πρωτεύουσες των κρατών μελών·
  - (iii) το επίπεδο ζήτησης ή/και απορρόφησης για την αντίστοιχη δράση σε κάθε κράτος μέλος·
  - (iv) για κάθε κράτος μέλος, το συνολικό αριθμό:
    - μαθητών και δασκάλων στη σχολική εκπαίδευση για τις δράσεις εταιρικών σχέσεων σχολείων και κινητικότητας του προγράμματος Comenius που ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 (a) και (b)·
    - σπουδαστών ή/και πτυχιούχων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τις δράσεις κινητικότητας σπουδαστών και εντατικών προγραμμάτων του προγράμματος Erasmus που ορίζονται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 (a)(i) και (iv)·
    - δασκάλων σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τις δράσεις κινητικότητας δασκάλων και κινητικότητας λοιπού προσωπικού του προγράμματος Erasmus που ορίζονται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 (a)(ii) και (iii)·
    - συνολικού πληθυσμού και τον αριθμό των ατόμων ηλικίας 15 ως 35 ετών σε σχέση με αυτόν, για τις δράσεις κινητικότητας, εταιρικών σχέσεων και διμερών και πολυμερών σχεδίων του προγράμματος Leonardo da Vinci που ορίζονται στο άρθρο 29 παράγραφος 1 (a), (b) και (c)·
    - ενηλίκων για τις δράσεις κινητικότητας και εταιρικών σχέσεων του προγράμματος Grundtvig που ορίζονται στο άρθρο 34 παράγραφος 1 (a) και (b)·

- 1.2 Η διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων που διανέμονται με αυτόν τον τρόπο πραγματοποιείται από τις εθνικές υπηρεσίες που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 (b).
- 1.3 Η Επιτροπή, ενεργώντας σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να ενθαρρύνει την ισορροπημένη συμμετοχή σε επίπεδο Κοινότητας, σε εθνικό επίπεδο και, κατά περίπτωση, σε περιφερειακό επίπεδο καθώς και, κατά περίπτωση, στα διάφορα πεδία μελέτης. Το ποσοστό που διατίθεται για τα εν λόγω μέτρα δεν πρέπει να υπερβαίνει το 5% του ετήσιου προϋπολογισμού που προβλέπεται για τη χρηματοδότηση κάθε μιας από τις εν λόγω δράσεις.

## **2. Προσδιορισμός δικαιούχων**

Τα ιδρύματα που παρατίθενται στο άρθρο 42 παράγραφος 2 της παρούσας απόφασης ορίζονται ως δικαιούχοι επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 168 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής.

Οι συνιστώσες εθνικές μονάδες του δικτύου NARIC, το δίκτυο Eurydice, το δίκτυο Euroguidance, τα Εθνικά Σημεία Αναφοράς για τα Επαγγελματικά Προσόντα και τα Εθνικά Κέντρα Europass ενεργούν ως όργανα για την εφαρμογή του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 παράγραφος 2 (c) του κανονισμού αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου και του άρθρου 38 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής.

## **3. Τύποι δικαιούχων**

Σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, οι επιχορηγήσεις μπορούν να χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα. Μπορούν να έχουν τη μορφή υποτροφιών.

## **4. Κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις, κλίμακες μοναδιαίου κόστους και βραβεία**

Οι κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις ή/και οι κλίμακες μοναδιαίου κόστους, όπως προβλέπονται στο άρθρο 181 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής μπορούν να χρησιμοποιούνται στην περίπτωση των δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5.

Η Επιτροπή μπορεί να προβλέπει την απονομή βραβείων σε σχέση με δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος.

## **5. Φορείς που επιδιώκουν έναν στόχο γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

Όταν χορηγούνται λειτουργικές επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος σε φορείς που επιδιώκουν έναν στόχο γενικού Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος όπως ορίζεται στο άρθρο 162 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, αυτές οι επιχορηγήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 113 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, δεν υπόκεινται κατά την ανανέωση στην αρχή της σταδιακής μείωσης.

## **6. Επαγγελματικές ικανότητες και προσόντα των αιτούντων**

Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει σύμφωνα με το άρθρο 176 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής ότι συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων έχουν τις

επαγγελματικές ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα που απαιτούνται για την εκτέλεση της προτεινόμενης δράσης ή του προγράμματος εργασιών.

## **7. Συμμετοχή εταίρων από τρίτες χώρες**

Εταίροι από τρίτες χώρες μπορούν να συμμετέχουν σε πολυμερή σχέδια, δίκτυα ή εταιρικές σχέσεις υπό τους όρους του άρθρου 15 παράγραφος 2 κατά την κρίση της Επιτροπής ή της αρμόδιας εθνικής υπηρεσίας. Η απόφαση για το αν θα λαμβάνουν υποστήριξη οι εταίροι αυτού του είδους θα βασίζεται στο βαθμό προστιθέμενης αξίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο που ενδέχεται να προκύψει από τη συμμετοχή τους στο εν λόγω σχέδιο, δίκτυο ή εταιρική σχέση.

## **8. Ελάχιστη κατανομή**

Σύμφωνα με το άρθρο 15 της παρούσας απόφασης, τα ελάχιστα ποσά που θα κατανέμονται σε τομεακά προγράμματα θα είναι, σε σχέση με το χρηματοδοτικό πλαίσιο που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, ως εξής:

Comenius	10%
Erasmus	40%
Leonardo da Vinci	25%
Grundtvig	3%

## **9. Εθνικές υπηρεσίες**

Η Κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή χορηγείται για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων των εθνικών υπηρεσιών που δημιουργούνται ή ορίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 (b). Η εν λόγω συνδρομή μπορεί να χορηγείται με τη μορφή λειτουργικών επιχορηγήσεων και δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του εγκεκριμένου προγράμματος εργασιών της εθνικής υπηρεσίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, η λειτουργία της εθνικής υπηρεσίας μπορεί, σε τρίτες χώρες που συμμετέχουν στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της τρέχουσας απόφασης, να ανατίθεται σε δημόσιους εθνικούς οργανισμούς ή σε οντότητες ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία που διέπονται από το δίκαιο των εν λόγω χωρών.

## **10. Τεχνική βοήθεια**

Ο δημοσιονομικός φάκελος του Ολοκληρωμένου Προγράμματος μπορεί επίσης να καλύπτει δαπάνες σχετικές με προπαρασκευαστικές ενέργειες, παρακολούθηση, έλεγχο, λογιστικό έλεγχο και αξιολόγηση, στοιχεία που είναι άμεσα αναγκαία για την εφαρμογή του προγράμματος και την επίτευξη των στόχων του. Αυτά μπορούν συγκεκριμένα να περιλαμβάνουν μελέτες, συνεδριάσεις, δραστηριότητες πληροφόρησης, εκδόσεις, δαπάνες για δίκτυα πληροφορικής για την ανταλλαγή πληροφοριών και κάθε άλλη δαπάνη για τεχνική και διοικητική βοήθεια στην οποία μπορεί να χρειαστεί να προσφύγει η Επιτροπή για την εφαρμογή του προγράμματος.

## **11. Διατάξεις καταπολέμησης της απάτης**

Οι αποφάσεις της Επιτροπής που λαμβάνονται με βάση τα άρθρα 9, 21, 26, 31, 36, 39 και 44, οι συμβάσεις και οι συμφωνίες που προκύπτουν από αυτές, καθώς και οι συμφωνίες με συμμετέχουσες τρίτες χώρες, πρέπει να προβλέπουν συγκεκριμένα τη δυνατότητα εποπτείας και οικονομικού ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής (ή οποιουδήποτε εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου της), συμπεριλαμβανόμενης της OLAF, καθώς και λογιστικών ελέγχων εκ μέρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επιτόπιων αν είναι απαραίτητο. Οι εν λόγω έλεγχοι πορούν να διενεργούνται στις εθνικές υπηρεσίες, καθώς και στους δικαιούχους δανείων.

Ο δικαιούχος μιας λειτουργικής επιχορήγησης πρέπει να διατηρεί στη διάθεση της Επιτροπής όλες τις αποδείξεις για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για το οποίο χορηγήθηκε η επιχορήγηση, ιδίως την επαληθευμένη κατάσταση των λογαριασμών, για μια περίοδο πέντε ετών η οποία υπολογίζεται από την τελευταία πληρωμή. Ο δικαιούχος επιχορήγησης φροντίζει ώστε, εφόσον χρειαστεί, τα δικαιολογητικά που βρίσκονται στην κατοχή των εταίρων ή των μελών να τεθούν στη διάθεση της Επιτροπής.

Η Επιτροπή, είτε άμεσα μέσω του προσωπικού της είτε μέσω κάθε άλλου ειδικευμένου εξωτερικού οργανισμού της επιλογής της, δικαιούται να διενεργήσει λογιστικό έλεγχο σχετικά με τον τρόπο που χρησιμοποιήθηκε η επιχορήγηση. Οι έλεγχοι αυτοί είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και κατά τη διάρκεια της περιόδου των πέντε ετών που υπολογίζεται από την ημερομηνία καταβολής του υπολοίπου. Τα αποτελέσματα των λογιστικών αυτών ελέγχων μπορούν ενδεχομένως να οδηγήσουν σε αποφάσεις για ανάκτηση ποσών από την Επιτροπή.

Το προσωπικό της Επιτροπής καθώς και τα εντεταλμένα από την Επιτροπή εξωτερικά πρόσωπα πρέπει να έχουν την κατάλληλη πρόσβαση, ιδίως στα γραφεία του δικαιούχου, καθώς και σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, περιλαμβανομένων και αυτών που είναι σε ηλεκτρονική μορφή, για την ορθή διεξαγωγή των λογιστικών αυτών ελέγχων.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο καθώς και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχουν τα ίδια δικαιώματα με την Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση.

Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου.

Για τις Κοινοτικές δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, η έννοια της παρατυπίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 σημαίνει κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου ή κάθε παράβαση συμβατικής υποχρέωσης που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη μιας νομικής οντότητας, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμοί διαχειριζόμενοι από τις Κοινότητες, με αδικαιολόγητη δαπάνη.

## LEGISLATIVE FINANCIAL STATEMENT

**Policy area(s):** Education and culture

**Activit(y/ies):** Education and training

**TITLE OF ACTION:** INTEGRATED PROGRAMME IN THE FIELD OF LIFELONG LEARNING

### 1. BUDGET LINE(S) + HEADING(S)

15 02 02 02 (Integrated Programme); 15 01 04 02 (Integrated Programme administrative expenditure); 15 01 04 30 (Executive Agency Education and Culture)

### 2. OVERALL FIGURES

**2.1. Total allocation for action : € 13,620 million for commitment**

**2.2. Period of application:**

2007-2013

**2.3. Overall multiannual estimate of expenditure:**

(a) Schedule of commitment appropriations/payment appropriations (financial intervention) *(see point 6.1.1)*

Cash prices € million *(to 3rd decimal place)*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	1,188.387	1,354.122	1,580.870	1,821.283	2,137.838	2,466.274	2,816.497	13,365.271
Payments	934.587	1,259.922	1,525.970	1,763.083	2,068.938	2,383.974	3,428.797	13,365.271

\* 2013 et seq for payments

(b) Technical and administrative assistance and support expenditure *(see point 6.1.2)*

Cash prices € million *(to 3rd decimal place)*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	31.413	32.978	36.530	37.317	38.062	38.826	39.603	254.729
Payments	31.413	32.978	36.530	37.317	38.062	38.826	39.603	254.729

\* 2013 et seq for payments

Cash prices € million (to 3rd decimal place)

Subtotal a + b	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	1,219.800	1,387.100	1,617.400	1,858.600	2,175.900	2,505.100	2,856.100	13,620.000
Payments	966.000	1,292.900	1,562.500	1,800.400	2,107.000	2,422.800	3,468.400	13,620.000

\* 2013 et seq for payments

(c) Overall financial impact of human resources and other administrative expenditure  
(see points 7.2 and 7.3)

2004 prices € million (to 3rd decimal place)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Commitments / payments	27.336	29.513	31.691	31.691	31.691	31.691	31.691	215.303

Mixed cash and 2004 prices € million (to 3rd decimal place)

TOTAL a+b+c	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	Total
Commitments	1,247.136	1,416.613	1,649.091	1,890.291	2,207.591	2,536.791	2,887.791	13,835.303
Payments	993.336	1,322.413	1,594.191	1,832.091	2,138.691	2,454.491	3,500.091	13,835.303

\* 2013 et seq for payments

#### 2.4. Compatibility with financial programming and financial perspective

[X] Proposal is compatible with the Commission's February 2004 Communication on the financial perspective 2007-2013 (COM(2004)101).

Proposal will entail reprogramming of the relevant heading in the financial perspective.

Proposal may require application of the provisions of the Interinstitutional Agreement.

#### 2.5. Financial impact on revenue:

[X] Proposal has no financial implications (involves technical aspects regarding implementation of a measure)

OR

Proposal has financial impact – the effect on revenue is as follows:

### 3. BUDGET CHARACTERISTICS

Type of expenditure		New	EFTA contribution	Contributions from applicant countries	Heading in financial perspective
Non-comp	Diff	NO	YES	YES	1.a

### 4. LEGAL BASIS

Treaty establishing the European Community, Articles 149(4) and 150(4).

### 5. DESCRIPTION AND GROUNDS

#### 5.1. Need for Community intervention

##### 5.1.1. Objectives pursued

The needs addressed by this programme derive from the challenges facing education and training systems in all Member States to respond to new economic, social and demographic demands, notably:

- In **economic terms**, the main need is to contribute to achievement of the goal set at the Lisbon European Council in 2000 for the European Union to become the most competitive and dynamic knowledge-based economy in the world, in response to globalisation and the challenges of a new knowledge-driven economy. In order to achieve this goal, high-quality education and training systems are essential, as the Barcelona Council recognised in 2002, setting the objective that European education and training systems should become a world quality reference by 2010.
- In **social terms**, as a result of globalisation and new communication technologies on the one hand, and the impact of the European single market on the other, society continues to become more culturally diverse and more interlinked with other societies in Europe and around the world. Education and training are prerequisites to promote greater social cohesion and active citizenship and to fight against exclusion. Equal opportunities must be offered to all citizens in Europe, irrespective of any kind of differences between them. Every effort must be made to provide those who have left education without basic qualifications with alternative second chance opportunities of access to education and training suited to their needs.
- In **demographic terms**, the ageing population of Europe, combined with the increasing need to undertake flexible education and training throughout life in response to new patterns of employment based on greater mobility and more rapid changes of job profiles, represent a significant new challenge for education and training over the coming decade. Modern societies are therefore confronted with the need to offer adequate provisions to face the very diversified demand for education and training supply throughout life.

As a complement to action taken at Member State level, there is an increasingly significant role for European cooperation in tackling the needs outlined above, and the experience of almost two decades of Community programmes in the field of education and training<sup>33</sup> give a strong base on which this proposal builds. The current proposal responds to the emergence of lifelong learning as a paradigm for the organisation of education and training in the knowledge society, and to clear messages from the evaluation and consultation process (see below), by providing for a single integrated programme in the field of lifelong learning, encompassing the current Socrates and Leonardo da Vinci programmes, which will allow for greater synergies, flexibility and efficiency. The integrated programme will contain four sectoral programmes focusing on general school education (Comenius), higher education and advanced vocational training (Erasmus), initial and continuing vocational training (Leonardo), and adult education (Grundtvig). These sectoral programmes will be complemented by a transversal programme focusing on four cross-cutting issues, namely: support for policy development; language learning; new information and communication technologies; and dissemination and exploitation of results. Finally, the integrated programme will contain a programme, named the Jean Monnet programme, focusing on European integration teaching and research in higher education, and on support for key European institutions and associations in education and training.

The general objective of the integrated programme derives from the Lisbon and Barcelona European Councils and aims to contribute through lifelong learning to the development of the European Union as an advanced knowledge society, with sustainable economic development, more and better jobs and greater social cohesion. It also aims to contribute to the development of education and training systems within the European Union so that they become a world quality reference.

This general objective divides into a sequence of specific objectives, the majority of which apply to the programme as a whole, and some of which are particular to one of its constituent programmes. Finally, each of the sectoral programmes, the transversal programme and the Jean Monnet programme has its own operational objectives. A full list of the specific and operational objectives and their related indicators is annexed to the combined ex-ante evaluation and extended impact assessment for this proposal.

The operational objectives contain a number of quantified outcomes related directly to the functioning of the programme, which are set out in Section 5.2 below, under the action to which they relate.

#### *5.1.2. Measures taken in connection with ex ante evaluation*

This programme proposal is built on a series of existing Community measures, some of which have been operational for many years, and which have been the subject of a comprehensive sequence of evaluations,<sup>34</sup> as well as a substantial corpus of

---

<sup>33</sup> Notably Socrates and Leonardo da Vinci (phase 1 of which covered 1995-99, and phase 2, 2000-2006), and their predecessor programmes in the field of education (Erasmus, Lingua) and training (Comett, Petra, Force and Eurotecnet).

<sup>34</sup> For the most recent texts see:  
[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/evaluation/evaluation\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/evaluation/evaluation_en.html)



experience of administering and implementing the programmes in the Commission (and technical assistance office) and within the Member States and other participating countries (particularly within the National Agencies).

This programme proposal has been the subject of both an ex-ante evaluation and an extended impact assessment, the results of which are reported in a single document incorporating both.<sup>35</sup> The exercise is based in particular on:

- A public consultation on the future development of Community programmes in the field of education, training and youth after 2006, which ran from November 2002 to February 2003.<sup>36</sup>
- Two series of thirty national reports on the implementation of the second phases of Socrates and Leonardo da Vinci in each of the participating countries, submitted to the Commission in autumn 2003.<sup>37</sup>
- Two interim evaluation reports of the current Socrates and Leonardo da Vinci programmes, the key findings of which are set out in section 5.1.3 below.<sup>38</sup>
- Assessments undertaken within the Commission of the different options for structuring and administering the new lifelong learning integrated programme during the summer and autumn of 2003, the main results of which are summarised in the extended impact / ex ante evaluation paper.

The key messages resulting from the public consultation process are as follows:

- Great enthusiasm for the programmes. Although there may be difficulties with their operation, the vast majority of respondents underline their commitment to the programmes and the trans-national work they enable.
- A belief that the programmes should contribute both to the development of European citizenship, and to the teaching of languages, and should support the regional dimension more strongly. Many respondents believed that the issues of citizenship, of inter-culturality, of the European dimension represented a need which the programmes were well placed to respond to; several respondents believed that strengthening language learning was an important need at European level.
- A very strong feeling that the programmes are bureaucratic, inflexible, and over-complicated, particularly in regard to the very small amount of most grants. Many respondents regarded this as the worst aspect of the programmes. There is a clear

---

<sup>35</sup> Reference

<sup>36</sup> The consultation was based on a working document published by the Commission in November 2002, which set out the main issues concerning the future generation of programmes and the key questions on which comments were requested. It was conducted by means of an online response form available on the Europa website during the consultation period, complemented with the possibility to send written responses directly to the Commission. A detailed report on the responses to this consultation exercise was prepared for the Commission by the Pôle Universitaire Européen de Lorraine and can be consulted online at: <http://europa.eu.int/comm/education/newprogconsult/report.pdf>.

<sup>37</sup> Also available at: [http://europa.eu.int/comm/education/programmes/evaluation/evaluation\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/evaluation/evaluation_en.html)

<sup>38</sup> COM(2004)152 (Leonardo da Vinci); COM(2004)153 (Socrates).

message about increased flexibility, about proportionality in the relationship between the size of grants and the application and reporting procedures involved and the financial rules applied to the grant, and about the need for a sense of trust between those awarding the grants and those entrusted with carrying out the work.

- A view that indirect centralised procedures<sup>39</sup> were simpler and more user-friendly than those handled directly by the Commission. A significant number of respondents expressed this view. A smaller majority considered that centralised administration was more apt to foster the European dimension of the activity, and represented a more equitable selection process.
- Keep the existing sectoral programmes and actions, but also relate education and training much more closely. This apparent contradiction illustrates the tension between a desire to keep familiar identified programme definitions and the realisation that aims of education and training are not to be dissociated. It is to be noted that this contradiction did not come from different sets of people or organisations, each reflecting one coherent opinion, but were inherent to many individual responses.
- Keep the youth programme entirely separate. This was a unanimous wish, people involved in the informal sector seeing no advantage in losing their "identity", as they thought, by being included within an integrated programme, where formal structures might discourage the enthusiasm of a lot of actors within the voluntary sector.

### 5.1.3. *Measures taken following ex post evaluation*

The key findings of the interim reports of the Socrates and Leonardo da Vinci programmes are as follows:

- The coverage and focus of the programme actions are generally regarded as valuable and appropriate. In contrast to the first phase of the programmes, there are no actions in the second phase that are felt to be of very limited worth. Indeed, the response of users to the existence and nature of European co-operation support in the field is almost universally positive.
- The administrative and financial procedures have improved since the first phase, but are still experienced as disproportionately burdensome and slow. The greater degree of decentralisation of the second phase of the programmes has been a success in overall terms. However, both in the centralised and indirect centralised actions, the level of financial and administrative detail required of participants in relation to relatively low levels of grant, the near-constant change of these requirements imposed by the Commission, and the complexity and slowness of the contractual and financial procedures, all constitute a barrier to participation in our programmes.
- There is a need for more synergy and coherence between actions and programmes. Despite the efforts made in the design of the second phase to

---

<sup>39</sup> Those handled by the National Agencies – previously referred to as “decentralised”.

introduce more parallelism between Socrates and Leonardo da Vinci, and to provide for joint actions between them and with the Youth programme, the programmes are still viewed by their users as inadequately linked, which militates against the sort of cross-cutting activity between education and training that is likely to become yet more important in the lifelong learning perspective. The current structure is frequently seen as an obstacle to providing the right level of support for policy developments in the fields of education and training.

- The good results achieved under the programmes are not well disseminated. Disseminating the outcomes of actions supported under the programmes, whether these be products or co-operation processes, and spreading good practice is a hard task made more difficult by the need to overcome national cultural and structural barriers. Again, progress has been made in this area compared with the first phase, with the establishment of a team within the administration of Leonardo da Vinci dedicated to dissemination and utilisation of results, and with the inception of specialised dissemination projects within Socrates. But the evaluation clearly demonstrates that these efforts do not go far enough and that there remains substantial potential resulting from the actions supported under the programmes that is not widely known or acted on.
- There are flaws in legislative design of the programmes. The evaluators found a number of flaws in the Socrates and Leonardo da Vinci Decisions. The most important of these was the excessive detail included in the annexes concerning the implementation of the programme actions. These reflected the best attempt of the legislator in 1998/99 to provide in detail for projected needs and requirements up to 2006. However experience has showed the impossibility of predicting accurately in such detail, with the result that the legislative requirements have increasingly stood in the way of adaptations to the programmes to cater for developments in the field of education and training. In one case the requirements were found to be so misconceived as to risk eliminating thousands of participants from Socrates, and necessitated an amendment to the Decision adopted by the Parliament and the Council to remove the problem.

These messages have been reflected in the design of the draft Decision. In particular:

- The design of the programme Decision has been conceived so as to maximise flexibility to adapt to new challenges during the period 2007-13, by formulating actions in as generic a way as possible.
- The introduction of an integrated programme is intended to maximise scope for synergy between the fields it covers.
- A higher proportion of the programme funds will be managed through the indirect centralised procedure, and the management procedures simplified, notably through creation of a single programme committee that will meet in different formations according to the subjects under consideration.
- The need for stronger links with the policy development process and better dissemination arrangements is recognised in the creation of the policy development and dissemination Key Activities in the Transversal Programme.

As far as greater proportionality in financial rules is concerned, the financial and administrative annex to the draft Decision contains a number of interpretations of aspects of the Community Financial Regulation or its Implementing Rules, where these are provided for in that legislation. In order for the Integrated Programme to be in a position to realise its quantified objectives, however, further simplification will be necessary. This may take the form either of amendments to the Financial Regulation or its Implementing Rules directly, or of additional provisions in the annex to this programme Decision which would have the effect of introducing limited amendments to particular provisions of the financial rules, applicable to financial operations under the Integrated Programme only. The Commission is undertaking a parallel exercise on financial simplification, and the necessary amendments will be proposed in the light of the outcome of that exercise.

## **5.2. Action envisaged and budget intervention arrangements**

### Methods of management

For the management of this programme, the Commission plans to resort to two forms of externalisation, delegating the management of certain sections of the programme, in accordance with Article 54 of the Financial Regulation, either to national agencies, or to an executive agency. A part of the actions will, however, remain managed in the Commission departments.

### Centralised indirect management through national agencies

Recourse to national agencies is required firstly, because of the volume of interventions within the programme, in particular in the mobility actions: the Commission does not have the resources to manage these actions within its services. The very substantial numbers of beneficiaries involved have, in fact, required recourse to such agencies ever since the very first programmes in the field of education and training; this model has slowly been consolidated, and is at present fully recognised by the Financial Regulation.

But there are also qualitative reasons for having recourse to national agencies. These agencies have the advantage of knowing the national context and priorities; they can create a more user-friendly environment for the final beneficiaries; they can provide the appropriate guarantees in a context of strengthened supervision (which includes a precise definition of the respective responsibilities of the Commission and of the national authorities on the issue). In addition, national agencies are often better placed than an institution at central European level to ensure an effective monitoring of the activities supported by the programme, since they are closer to final beneficiaries and know the local context better. They also constitute an effective information relay at national level for the Community programme.

The Commission considers that it is appropriate to decentralise actions where one or more of the following conditions apply:

- It can reasonably be assumed that a rational method of distributing budgetary resources between Member States can be identified that will match the rate of occurrence of the activity across Member States;
- The actions themselves are small-scale or addressed to individuals, so that the full panoply of application and selection at European level is not warranted;

- The actions address needs specific to individual Member States, and should therefore respond to priorities set within that Member State if they are to have an appropriate impact on national policy and practice.

On this basis, the main sections of the programme concerned by this approach are as follows:

- Mobility, partnership and preparatory visit actions within the Comenius, Erasmus, Leonardo and Grundtvig programmes (Article 19(1)(a) and (b), Article 24(1)(a), Article 29(1)(a) and (b), and Article 34(1)(a) and (b));
- Multilateral projects aimed at improving training systems through the transfer of innovation under Article 29(1)(c).

Having recourse to this method of management does not prejudice the visibility of Community action; the agreements made with national agencies require them to indicate the support of the Union for the actions they manage. These agreements also set out requirements as regards non-discrimination in the grant of Community support, as well as the requirements for avoiding conflicts of interest. In accordance with the communication from the Commission to the European Parliament and the Council relating to the Community programme management by national agency networks<sup>40</sup>, national agency agreements will be covered by a Commission Decision adopting provisions setting out the responsibilities of the Commission and the participating countries with regard to national agencies, within the overall context of the general guidelines for implementing the programme.

Article 6.2 of the draft decision shows the criteria that it is proposed to use for the designation of national agencies by the authorities of participating countries.

#### Centralised indirect management through an executive agency

For other parts of the programme, the Commission plans to delegate to an executive agency. Such an agency is envisaged in the context of the current generation of education and culture programmes (generally to replace the technical assistance offices which have been maintained on a transitional basis); it is proposed to extend the life of this agency, so as also to delegate to it management tasks relating to the 2007-2013 generation of programmes, including the Integrated Lifelong Learning programme

The internal resources of the Commission are insufficient to meet the management needs of all sections of the programme which have to be managed centrally; hence the need under previous programmes to have recourse first to technical assistance offices, then to the executive agency. In addition, it would not be possible to go further with decentralization to national agencies than is currently envisaged; it would amount to delegating to these agencies the management of activities which would not meet the criteria set out above.

Recourse to an executive agency thus constitutes a basis for sound management of centrally managed activities, making optimum use of resources. This approach is based on the idea that the administration should be re-centred on its core activities and priority functions, with the technical implementation of the programmes being carried out by a specialised entity with the necessary resources.

---

<sup>40</sup> COM (2001) 648 final of 13.11.2001.

It is proposed that there should only be one executive agency to assist the Commission in the management of all its programmes in the field of education and culture, so as to ensure consistency in treatment and procedure throughout the various programmes, as well as economy. A cost-benefit study carried out before the creation of the agency for the programmes of the current generation concluded that this was an economic approach.

#### Direct management through Commission departments

Activities managed centrally are not all equally strategic. Some are more sensitive than others (experimental nature, relationship to topical political questions, recipients concerned); it is appropriate that the Commission should retain direct management of a limited number of such projects. This element was taken into account in the distribution between the Commission and the executive agency of the various activities to be managed from Brussels. Managing a certain number of projects within the Commission will also contribute to preserving a suitable level of know-how as regards project management, which will help guarantee the quality of supervision of the executive agency and the national agencies.

Moreover, the management of those parts of the programme entrusted to national agencies will require significant resources at central level (setting the guidelines for national agencies, in accordance with the priorities adopted by the Commission; management of the contractual relations between the Commission and national agencies; follow-up and supervision of management by national agencies). However, it would not be desirable to entrust these tasks to the executive agency, i.e. externalising the monitoring of another externalisation. It has therefore been decided to regard the two externalization options – to an executive agency or to a network of national agencies – as mutually exclusive. Similarly, central exploitation of actions managed by national agencies will be done by the Commission and not by the executive agency.

There will thus be three methods of management within the programme: management by an executive agency; management by national agencies; and direct management by the Commission.

Each action will be managed by the method which is most suited to it, in the respect of the general guidelines on externalisation and while taking care to avoid any overlap with the other two methods. In this way, the coexistence of three methods of management will not create confusion. Nonetheless, where appropriate, procedures and tools common to the three methods of management will be used. In addition, the Commission will consolidate programme management data, whatever the method of management used.

##### *5.2.1. National Agency procedure actions*

This section presents sequentially the major National Agency procedure actions of each of the four sectoral programmes. All these actions will be implemented via National Agencies in each Member State, which are responsible for selection of project proposals and for the allocation of Community funds within a contractual framework provided with the Commission.

Individual mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
In-service training for teachers	Grants to individuals	1,400	2,176 (1,900)	101,829	221.625
Work-experience for future language teachers	Grants to individuals	4,126	5,616 (4,900)	16,450	92.383
Upper secondary pupil mobility	Grants to individuals	N/A (new)	2,316 (2,000)	6,691	15.498
Preparatory visits	Grants to individuals	1,000	1,361 (1,200)	20,885	28.416
<i>Total individual mobility</i>				<i>145,856</i>	<i>357.922</i>

The action consists of individual mobility grants for teachers and other school education staff, future language teachers and upper secondary pupils. Four different types of mobility are planned:

- 1) Teachers undertaking in-service training abroad. This type of mobility is currently available under Comenius 2.2.c. The duration of the training is from 1 to 4 weeks.
- 2) Future foreign language teachers acquiring work experience in a school abroad. This type of mobility is currently available under Comenius 2.2.b. The duration of the training period is from 3 to 8 months.
- 3) Upper secondary pupils following courses in another language in a school abroad. This new type of mobility responds to the increasing demand from schools to have the opportunity to send individual pupils abroad for longer periods. The duration of the periods abroad will be up to one school year.
- 4) Preparatory visits by school staff for the preparation of Comenius school partnerships. This type of mobility is currently available under Comenius 1. The duration of the visits is max. 1 week.

The grants are intended to support travel, accommodation and subsistence costs. Real costs of travel are covered (economy fare) and grantholders get a daily or monthly amount for accommodation and subsistence costs. For in-service training, course fees are also covered by the grant. The grant levels for mobility types 1, 2 and 4 have been calculated on the basis of the current average level of these grants, taking into account a need for revised grant amounts for accommodation and subsistence.

For the new type of pupil mobility, real costs of travel will be covered (economy fare) and a monthly amount will be granted for accommodation and subsistence.

## School partnerships

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Comenius partnerships	Grants to individual participating schools	14,200	16,157 (14,200)	64,266	1,038.374

Target: To involve at least one pupil in twenty in joint educational activities during the period of the programme.

This action consists of activities developed jointly by several schools, including both local project activities in each school and various types of cross border mobility, including class exchanges, study visits and project meetings involving teachers and pupils. The standard duration of a partnership is 3 years. The funding consists of a lump-sum amount for local project activities per school of €4,000, plus a variable amount for cross border mobility. The total grant continues to average €14,200 for a 3-year project.

## *Erasmus*

### Student mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Standard student mobility	Grants to individuals	1,050	1,755 (1,542)	1,721,262	3,021.161
Special student mobility	Grants to individuals	N/A (new)	11,404 (10,000)	77,834	887.647
Student placements in enterprises	Grants to individuals	2,200	3,024 (2,649)	210,318	635.977
<i>Total individual student mobility</i>				<i>2,009,414</i>	<i>4,544.784</i>
Intensive programmes	Grants to institutions	21,000	28,331 (25,002)	1,610	45.613

Target: To contribute to the achievement by 2011 of at least 3 million individual participants in student mobility under Erasmus and its predecessor programmes

The action consists of mobility of students and trainees for studies or training abroad in higher education institutions, as well as placements in enterprises, training centres or other organisations. Three different types of mobility are planned:

a) Standard mobility: this is the classical type of mobility which has existed since the programme's inception. The main conditions are: study periods of 3 to 12 months, full



recognition of studies and reintegration into the home university, waiver of tuition fees at the host institution, institutional agreements between sending and receiving institution.

b) Special mobility: this type of mobility is intended inter alia for students enrolled in Joint European Masters programmes. Conditions will be more flexible and individual grants amounts will be higher than in standard mobility.

c) Placements of students in undertakings: this type of mobility will be similar to placements under the current Leonardo programme. The placement duration will be up to 12 months.

The grants are intended to help support travel, accommodation and subsistence costs. Because of the increase in demand has been consistently outstripping the availability of resources, the standard student grant has remained at an average of around €150 per month since 1993. In real terms this represents a 25% cut in its value, and acts as an ever larger obstacle to participation of less-privileged students in the programme. The proposal is therefore to increase the average standard student grant to €250 per month by the end of the new programme.

The placement grant represents an average of some €500 per month for subsistence costs. It is higher than the standard mobility grant mainly because students on placements in enterprises do not normally have access to subsidised accommodation or services, and so have higher living costs. The new unit cost also provides for an increase in placement duration, in parallel with the increased duration envisaged for Leonardo placements (see below).

Intensive programmes are short-term mobility projects organised on a multilateral basis (eg 'summer schools'), based around a single host university. Courses must be taught by teachers and attended by students from at least 3 different countries. These courses therefore combine student and teacher mobility. The grant is a contribution towards the travel and subsistence costs of participating students and teachers and the organisation costs. The unit cost takes account of the need for revised amounts for accommodation and subsistence.

### Teacher mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Short term teacher mobility	Grants to individuals	600	1,028 (900)	279,513	287.397
Long term teacher mobility	Grants to individuals	N/A (new)	11,427 (10,000)	3,384	38.670
Mobility to undertakings	Grants to individuals	1,200	1,535 (1,348)	28,493	43.737
<i>Total teacher mobility</i>				303,390	359.804

This action consists of mobility of teaching staff in higher education institutions in order to teach or train in a partner institution abroad. Three types of mobility are planned:

a) Short term mobility for teaching: teaching periods of 1 to 6 weeks, similar to the current Erasmus TS mobility;

b) New long term mobility for teaching: teaching periods of minimum 1 semester and maximum 1 year - “Erasmus Sabbaticals”. These are full teaching and pedagogic programmes and combined with research ; preference will be given to teaching assignments which are part of integrated programmes leading to joint degrees but other types of teaching assignments will also be possible.

c) Mobility in co-operation with undertakings. This involves teaching staff of higher education institutions going for teaching assignments or periods of practical training in enterprises or training institutions for periods of 1 to 6 weeks.

The grants are intended to help support travel and subsistence costs. The experience with short-term mobility shows that too much financial effort is required from the sending institution to supplement the very low Erasmus grants, and that this is a serious obstacle to participation, so a substantial increase is proposed. The grant for long-term mobility has been calculated on the basis of an allowance of €1,200 per month.

#### Other staff mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Other staff mobility	Grants to individuals	1,200	1,583 (1,400)	36,440	57.674

This action consists of mobility of other (non-teaching) staff in higher education institutions and staff of enterprises for purposes of training or teaching. Two broad types of mobility are planned : a) mobility of administrative or other non-teaching staff of higher education institutions for purposes of following practical training either in an enterprise or in another higher education institution ; b) mobility of staff of enterprises for purposes of transfer of knowledge or research results or for teaching. This includes in particular human resources managers, training planners and managers, trainers, occupational guidance specialists, managers, etc.

This action is a continuation and extension of the current “exchanges” action under the Leonardo da Vinci programme. The mobility periods will last between 1 and 6 weeks. The grants are intended to help support travel and subsistence costs. The average grant has been modestly increased to allow for revised accommodation and subsistence costs.

#### Organisation of mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Organisation of mobility	Grants to institutions	9,300	29,988 (26,279)	17,500	524.795
Intensive language courses	Grants to institutions	6,000	8,119 (7,115)	2,555	20.745

The “Organisation of mobility” action consists of grants to the higher education institution or enterprises sending and/or receiving mobile students and teachers, to support the cost of

making the necessary provisions for high-quality mobility. These include: language courses, academic and organisational arrangements with partner institutions, including credit recognition and transfer arrangements, practical support for incoming students, etc. The grants will be modulated in proportion to the volume of mobility handled by the higher education institution or enterprise. The increase in the average unit cost reflects the additional workload for universities generated by the substantial increase in Erasmus student and teacher numbers.

Erasmus intensive language courses (EILC) are tailor-made for Erasmus students at the host country. The emphasis is on diversification of the offer of language training, with effort targeted on the less widely used languages. The purpose is to prepare the incoming students in the language of the host country. The grants to institutions are managed via the National Agencies and cover part of the organisation costs incurred by the institution. The students attending the course receive an extra month's grant. A moderate increase in unit cost is planned to reflect revised accommodation and subsistence costs.

### *Leonardo da Vinci*

#### Trainee placements

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Trainee placements	Grants to individuals	1,950	3,644 (3,186)	721,772	2,630.123

Target: To increase placements in enterprises to at least 150,000 per year by the end of the programme

This action consists of placements of persons in vocational education and training (VET) in business sector or vocational training institutions abroad, and is funded through individual grants disbursed via mobility projects. The target groups of this action are: persons in initial vocational training, who undertake short placements in the framework of a training programme, and young workers (i.e. people who have completed their training or studies), who undertake longer-term placements in businesses. The purpose is to give the opportunity to people who enter the labour market to undertake an in-service training in another European country, thus improving their employability through experience of different work methodologies and approaches. The placements last between 3 and 52 weeks; the average duration is presently around 6 weeks for persons in IVT (average unit cost €1,250) and around 4 months for young workers (average unit cost €2,950) .

The grants are intended to help support travel, insurance (linked to the work-place such as civil liability, or accident), accommodation and subsistence costs. They also include the costs for pedagogical, linguistic and cultural preparation as well as for the management of the projects by the promoter. There is a demand for longer placements and for a broader opening of the programme to young workers. The intention is to increase the duration of the stays abroad by two months for both target groups, i.e. to 4 months in average for persons in IVT and to 6 months in average for young workers. It is anticipated that the share of total mobility represented by young workers will increase steadily during the new programme, thus raising the average unit cost too. These factors explain the increase of the average unit cost in relation to 2004.

As reinforcing the quality of Leonardo mobility remains one of the main objectives of the programme, it is also intended to take some further action to tackle some present weaknesses, such as for example allowing preparatory visits for project partners if needed, offering help in partner search in order to find partners of good quality abroad, some monetary compensation for the necessary tutoring and mentoring, especially for SMEs receiving young trainees on Leonardo placements.

### Trainer mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Mobility of trainers	Grants to individuals	1,200	1,584 (1,400)	132,000	209.057

This action consists of mobility of teaching staff in VET or of persons responsible for VET (including language training). It is organised in cooperation between training institutions and businesses with the objective of transfer of competencies and innovative methods and practices, sharing of knowledge and experience in different countries and organisational contexts. It applies to teaching and administrative staff responsible for human resources or vocational training planning, vocational guidance specialists (eg within learning providers or the business sector), and language trainers. Mobility lasts for between 1 and 6 weeks; the average duration is 2 weeks

The grants are intended to help support travel, accommodation and subsistence costs. Some 5-10% of the grant is available to support costs for preparation (if needed) and management costs. The unit cost is calculated on the basis of a daily subsistence allowance of 100 € per person plus the travel costs for an average 2-week stay, reflecting slightly increased accommodation and subsistence costs.

### Projects for the development and transfer of innovation

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Transfer of innovation projects	Grants to institutions coordinating projects	320,000 (procedure B pilot projects)	281,893 (250,000)	2,500	704.733

These transnational cooperation projects aim to improve the quality of training systems through the development and transfer of innovation and good practice from elsewhere in Europe. They will involve learning providers, associations/institutions involved in VET, social partners, chambers of commerce, trade organisations, bodies providing guidance and counselling, research centres, NGOs, etc. Minimum participation will be 3 partners from different countries. Compared to the pilot projects currently funded under Leonardo da Vinci, the new type of project will have a smaller size. Following final selection decision by the Commission, grants will be awarded by National Agencies to the coordinating institution for the project, who will be responsible for distributing funds to the partners in accordance with an approved workplan and budget. The normal duration of these projects is 2-3 years. Grants

will cover the costs of development and adaptation of products, and they will include travel and meeting costs for the partners.

## Grundtvig

### Individual mobility

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Adult education staff mobility	Grants to individuals	1,000	2,281 (2,000)	20,540	46.858
Adult learner mobility	Grants to individuals	New	1,397 (1,200)	58,500	81.734
European Assistants	Grants to individuals	New	5,771 (5,000)	5,850	33.759
<i>Total Grundtvig mobility</i>				<i>84,890</i>	<i>162.351</i>

Target: To support the mobility of at least 25,000 individuals involved in adult education per year by 2013

Adult education staff mobility consists of grants to enable individual adult education staff of any category (1) to attend formal or non-formal, initial or further training activities, or (2) to carry out teaching or study visits to other European countries. Mobility periods can last up to one year, but the average duration is expected to be just over two weeks. The action is based on the current mobility scheme in Grundtvig. The increase in unit cost reflects the introduction of longer duration mobility and the reinforcement of language preparation where appropriate; it also includes provision for course fees, where payable.

Adult learner mobility is a new action consisting of grants to enable adult learners (singly or in groups) to visit another European country for various types of formal or non-formal adult education activities, including notably (1) European Study Circles (residential seminars bringing together adults as learners and informal teachers from several European countries); (2) European Adult Volunteer Scheme (opportunities for adults and in particular senior citizens to bring their experience to bear in contributing as learning facilitators to the further development of civil society in other European countries). The minimum duration is 1 week ; maximum 1 month. The unit cost assumes travel costs of €350 and subsistence costs for 9 days.

Grundtvig European Assistantships is a new action consisting of grants to enable young adult educators to undertake an assistantship in a formal or non-formal adult education organisation in another European country for the dual purpose of (1) developing the host institution's European dimension through assisting in the teaching of courses on languages/area studies, and (2) contributing to the assistant's professional development. They will cover young people having undergone or currently completing training and intending to have a professional involvement in adult education. The minimum duration is 3 months ; maximum 1 year. The unit cost is based on the assumption of travel costs of €300 plus a monthly grant of €700 for an average stay of 6.7 months.

## Partnerships

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Grundtvig partnerships	Grants to individual participating organisations	8,000	11,351 (10,000)	19,214	218.101

Grundtvig partnerships are designed to encourage organisations involved in adult education, particularly at local level, to collaborate with partners in other European countries on (usually small-scale) projects addressing topics of mutual interest, thereby strengthening the European dimension of their work. Activities include joint meetings, seminars and fieldwork, exchanges of staff and learners, joint cultural events and exhibitions, and collaboration via ICT. They cover all types of organisations involved in providing or facilitating formal or non-formal learning opportunities for adults. Projects may last between 1 and 3 years, the average being 2.5 years. The grant is composed of a lump sum for basic activities plus a variable amount for visits, European courses, and exchanges of staff and learners within the partnership, depending on its specific profile of activities. The increase in unit cost reflects an increased number of adult educators being exchanged and the introduction of courses on Europe as an additional activity from 2009.

### *Transversal programme*

#### Indirect centralised dissemination projects

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Dissemination projects	Grants to coordinating organisations	N/A (new)	112,504 (98,661)	350	39.376

These projects will focus on the transfer of products, results and good practice achieved under the Integrated Programme or its predecessors from one country or group of countries to another. Because the essence of the activity is the adaptation of existing products, results etc to function in a particular national context, such projects should most appropriately be managed through National Agencies rather than centrally. Projects normally will last 2-3 years. Grants will be distributed via the organisation coordinating the project and are expected to average EUR 10,000 per year per participant.

#### *5.2.2. Commission procedure actions*

This section focuses on the actions of the programme managed through the Commission procedure, which are characterised by their strong multilateral dimension and are generally larger-scale than the National Agency procedure actions, though far smaller in overall volume, representing some 18% of programme expenditure. Such actions will be administered by the Commission, which may delegate some management functions to the Executive Agency established for the purpose.

This section presents Commission procedure actions grouped by type, rather than organised by programme, in interests of legibility and because the structures and cost bases of each type of action are relatively homogeneous across all the programmes.

### Multilateral projects

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Erasmus Curriculum Development & HEI/enterprise projects	Project grant		150.728 (132.280)	1,400	211.019
Comenius, Grundtvig, Policy, Language projects	Project grant		323,822 (286,213)	1,113	360.414
Policy, Language and innovation projects	Project grant		962,782 (854,542)	245	235.882
<i>Total projects</i>				2,758	807.315

(a) Smaller-scale Erasmus projects. These are

(i) Curriculum Development projects, based on the identical action in the existing Erasmus programme, where universities work together to produce either an entire new course or a module for incorporation in existing courses. Such projects will typically involve 5 to 10 higher education institutions and will last 2 or 3 years.

(ii) University/enterprise projects. These new projects are designed to fostering co-operation between higher education institutions and enterprises.

(iii) Multilateral projects aimed at innovation and experimentation in the other areas mentioned in the specific and operational objectives of the programme and the annual call for proposals. They will involve at least 3 higher education institutions, with a normal duration of 2 years.

(b) Medium-sized projects within Comenius, Leonardo and Grundtvig. These cover, for instance, joint projects between 4 or 5 institutions to update materials, methods or training used in the field of school or adult education; or projects bringing specialist language teaching institutions together to develop new language teaching or training materials. Such projects will typically involve between 5 and 10 partners and will last between 2 and 3 years.

(c) A smaller number of large projects, designed to promote innovation and experimental approaches in the different areas of the programme, including in the field of policy development at European level. These would include projects aimed at the creation, experimentation and testing of new tools and approaches with a high impact in the fields of vocational education and training or adult education; projects focusing on the creation and provision of online language courses, particularly in less widely used and less taught languages; etc. These projects will also last 2, 3 or more years, and will typically involve a significantly larger number of partners – some 25-30 on average.

## Networks

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
“Standard” networks	Network grant		331,824 (294,047)	917	304.283
Erasmus Thematic Networks	Network grant	450,000	1,242,261 (1,090,221)	98	121.742
<i>Total networks</i>				<i>1,015</i>	<i>426.025</i>

This activity consists of Community support for European networks of organisations active in different sectors of education and training. The aim of such networks, which usually include members from every Member State, is to facilitate the exchange of practices among specialists and to foster reflection at European level on some key transversal issues in the field of education and training.

(a) “Standard” networks are found in Comenius, Leonardo, Grundtvig and in the transversal programmes. These large-scale networks, each in a given thematic area of importance, are designed to act as a forum for ongoing and needs analysis, to promote interaction between projects and partnerships, and to disseminate project outputs and good practice across Europe. As a general rule, all participating countries are represented in each network by the end of the work programme, but Comenius and Grundtvig networks can be smaller. This action also covers the Eurydice network, for the analysis of data relating to education in Europe, and the National Academic Recognition Centres (NARICs) which facilitate the recognition of higher education qualifications between countries.

(b) Erasmus “Thematic Networks”. These are very large-scale actions acting as think-tanks for opinion leaders from academia and society, representing a discipline or cross-disciplinary field of teaching and learning. They involve universities, other higher education institutions, research bodies, professional associations, employers, trade unions, international organisations, NGOs, independent experts and public authorities (including links with EU policies in the field concerned, like human rights, consumer protection, environment, etc.). Each Thematic Network project lasts three years and it involves institutions from all participating countries ; the average number of partners is 60. The increase in unit cost provides for an expansion of the number of partners and activities of thematic networks in response in particular to the Bologna process.

## Observation, statistics, indicators

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Observation, statistics, etc	Grants and tenders		278,028 (246,684)	700	194.620



This activity comprises:

- (a) the collection and analysis of statistics and indicators in key policy areas, notably in the context of the Objectives Process following up the Lisbon goals, the operation of a languages indicator to measure progress towards the Barcelona objective of mother tongue + two languages, etc. The unit will vary according to the activity concerned, but may include market tenders for the collection and analysis of data, as well as grants for projects in the field.
- (b) support for studies in the field of education and training, focusing on areas of policy importance for the European Union. It builds on the existing studies actions of Socrates and Leonardo da Vinci.

### Accompanying Measures

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Standard Accompanying Measures	Project grant		98,322 (86,323)	637	62.631
Other supporting activities	Project grant and tenders		154,369 (136,966)	994	153.443
<i>Total Accompanying Measures</i>				<i>1,631</i>	<i>216.074</i>

Standard Accompanying Measures consist of projects that are otherwise not eligible under the main actions of the programme, such as the organisation of conferences or seminars, the establishment of new European associations etc. The action carries forward the existing Accompanying Measures actions of the Socrates and Leonardo da Vinci programmes.

In addition, this heading covers support for Community initiatives such as Europass and Euroguidance and the maintenance of the Ploteus database, which are not covered elsewhere within the Integrated Programme, and a series of initiatives related to language learning, including the allocation of European Language Prizes, awareness-raising events organised jointly with national media, the operation of a European language indicator to measure progress towards the Barcelona objective, and an annual language conference.

## Jean Monnet Programme

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
Jean Monnet Action	Project grant		39,813 (35,325)	2,051	81.656
Named European institutions	Operating grant	2,285,000	4,760,827 (4,213,120)	28	133.303
Other European institutions and associations	Operating grant		665,242 (590,253)	84	55.880
<i>Total Jean Monnet</i>				<i>2,163</i>	<i>270.840</i>

The Jean Monnet programme consists of three actions:

(a) The “Jean Monnet Action” itself, which supports networks and projects at university level to promote the teaching of, research into and reflection on European integration within higher education. In contrast to the remainder of the Integrated Programme, the Jean Monnet Action has worldwide coverage. The sub-actions include support for conferences and dialogue, for the establishment of Jean Monnet chairs, Jean Monnet Centres of Excellence and other teaching activities, for research networks, for national associations of university lecturers and researchers involved in European integration studies, and for networks of young researchers in the field.

(b) Community support for four European institutions in education and training: the College of Europe – Bruges and Natolin campuses; the European University Institute, Florence; the Academy of European Law, Trier; the European Institute of Public Administration, Maastricht. The increase in unit cost reflects the larger role anticipated for these institutions in the new programme period, and the establishment of a new graduate college at Florence.

(c) Community support for other European institutions and associations in education and training. This action will cover the award of some twelve operating grants per year to associations and institutions in the field, selected following an open call for proposals.

### 5.2.3. Programme-related operational activities

Cash prices (2004 prices in brackets)

Action	Unit	Unit cost 2004 (€)	Unit cost new programme (€)	Volume of realisations	Total cost (€mio)
National Agencies	Operating grant	245,720	822.343 (723,810)	525	431.730
Information & publications	Grants	New	19,447	1,750	34.033
Evaluation	Tenders	330,000	486.964 (428,571)	28	13.635
<i>Total operational</i>					<i>479.399</i>

This activity consists of essential programme-related operational activities, notably:

- 1) The allocation of operating grants to the National Agencies designated by the Member States to handle the indirect centralised actions of the new programme under the “National Agency procedure”. As set out in the draft Decision, this contribution may cover up to 50% of eligible costs of these agencies. The profile includes a rising unit cost across the seven-year period of the programme, reflecting the very substantial increase in the volume of activity with which the agencies will deal (in excess of 300% by 2013). The Commission assumes that the bulk of the increase in workload for the National Agencies will occur in Comenius, Leonardo da Vinci and Grundtvig, where an increase in volume will tend to result in a corresponding increase in the number of grant agreements. In the case of Erasmus, the volume-related increase in workload is likely to be more marginal since the majority of universities already participate in the programme (but the transfer of advanced vocational placements from Leonardo to Erasmus will represent a new area of activity for the agencies concerned).
- 2) Support for information and publications relating to the products and outcomes of the programme. This is complementary to the dissemination key action of the transversal programme, and will address the issue of lack of information about programme achievements and opportunities highlighted in the interim evaluations of Socrates and Leonardo da Vinci.
- 3) Funding for external evaluations of the Integrated Programme, which are an essential to fulfil the Commission’s monitoring and evaluation obligations as set out in the draft Decision. The increase in unit cost reflects the larger scale of the evaluation task for the proposed new programme, given the planned increase in its range of volume of activity.

### 5.3. Methods of implementation

Mobility, partnership and some project actions (82% of the programme budget) will be implemented by the Commission and National Agencies in the participating countries using the indirect centralised management model set out in the Financial Regulation.

The remaining 18% will be implemented centrally, either directly by the Commission and/or via an Executive Agency established for the purpose.

## 6. FINANCIAL IMPACT

### 6.1. Total financial impact on Part B - (over the entire programming period)

#### 6.1.1. Financial intervention

Commitments (cash prices)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Comenius	142.357	159.506	182.706	221.048	269.569	308.225	328.633	1,612.044
Erasmus	500.113	595.701	693.686	795.151	940.487	1,070.948	1,333.659	5,929.746
Leonardo	320.485	343.131	414.030	488.754	589.276	726.429	767.249	3,649.355
Grundtvig	48.285	50.658	67.459	83.449	98.557	114.237	130.504	593.149
Transversal	101.644	115.938	123.187	124.889	122.335	120.611	122.135	830.739
Jean Monnet	34.116	35.608	37.972	38.732	40.652	41.465	42.295	270.840
Operational	41.387	53.580	61.829	69.259	76.962	84.359	92.022	479.399
Total	1,188.387	1,354.122	1,580.870	1,821.283	2,137.838	2,466.274	2,816.497	13,365.271

6.1.2. *Technical and administrative assistance, support expenditure and IT expenditure (commitment appropriations)*

Commitments (cash prices)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
1) Technical and administrative assistance								
a) Executive Agency	19.286	22.519	25.613	26.126	26.648	27.183	27.727	175.101
b) Other TAA:	0	0	0	0	0	0	0	0
- intra muros:								
- extra muros:								
Symmetry	1.248	1.273	1.299	1.325	1.351	1.378	1.406	9.282
Audits	0.787	0.802	0.818	0.835	0.851	0.868	0.886	5.847
Other informatics assistance	1.561	1.592	1.624	1.656	1.689	1.723	1.757	11.602
Experts – project evaluations	1.248	1.380	1.548	1.579	1.610	1.643	1.675	10.683
Subtotal 1	24.130	27.566	30.901	31.521	32.150	32.795	33.452	212.515
2) Support expenditure								
a) Studies	0.520	0.637	0.758	0.828	0.845	0.862	0.879	5.328
b) Meetings of experts	1.040	1.061	1.082	1.104	1.126	1.149	1.172	7.735
c) Information and publications	5.202	3.184	3.247	3.312	3.378	3.446	3.515	25.285
d) Other	0.520	0.531	0.541	0.552	0.563	0.574	0.586	3.867
Subtotal 2	7.283	5.412	5.629	5.796	5.912	6.031	6.151	42.214
<b>TOTAL</b>	<b>31.413</b>	<b>32.978</b>	<b>36.530</b>	<b>37.317</b>	<b>38.062</b>	<b>38.826</b>	<b>39.603</b>	<b>254.729</b>

These costs include the programme contribution to the operating costs of the proposed Education and Culture Executive Agency, in particular the personnel costs relating to this programme. These personnel costs correspond to 140 staff (secondments and temporary agents, and contractual staff) in 2007, and 186 staff in 2013. The increase in human resources across this period reflects the increase in the volume of activity to be managed by the Agency, corresponding to the planned increase in the volume of operational credits to be managed in the centralised (Commission procedure) actions of 200% by the end of the programme compared with 2006.

## 6.2. Calculation of costs by measure envisaged in Part B (over the entire programming period)

Commitments (cash prices)

Breakdown	Type of outputs (projects, files )	Number of outputs (total for years 2007-2013)	Average unit cost	Total cost (total for years 2007-2013)
<b>Comenius</b>				
In-service training for teachers	Individual mobility	101,829	2,176	221.625
Work-experience for future language teachers	Individual mobility	16,450	5,616	92.383
Upper secondary school pupil mobility	Individual mobility	6,691	2,316	15.498
Preparatory visits	Individual mobility	20,885	1,361	28.416
Partnerships	Project + mobility	64,266	16,157	1,038.374
Projects	Project	420	322,853	135.598
Networks	Project	126	538,088	67.799
Accompanying measures	Project	126	98,021	12.351
<b>Total Comenius</b>				<b>1,612.044</b>
<b>Erasmus</b>				
Intensive programmes	Project + mobility	1,610	28,331	45.613
Intensive language courses	Project + mobility	2,555	8,119	20.745
Standard student mobility	Individual mobility	1,721,262	1,750	3,021.161
Special student mobility	Individual mobility	77,834	11,372	887.647
Student placements	Individual mobility	210,318	3,015	635.977
Short-term teacher mobility	Individual mobility	279,513	1,025	287.397
Long-term teacher mobility	Individual mobility	3,384	11,394	38.670
Teacher mobility to undertakings	Individual mobility	28,493	1,531	43.737
Other staff mobility	Individual mobility	36,440	1,579	57.674
Organisation of mobility	Grant to organisers	17,500	29,988	524.795
Multilateral projects	Project	1,400	150,728	211.019
Thematic networks	Project	98	1,242,261	121.742
Accompanying measures	Project	224	149,871	33.571
<b>Total Erasmus</b>				<b>5,929.746</b>
<b>Leonardo da Vinci</b>				
Trainee placements	Individual mobility	721,772	3,644	2,630.123
Trainer mobility	Individual mobility	132,000	1,584	209.057
Innovation transfer projects	Project	2,500	281,893	704.733

Networks	Project	175	567,717	99.351
Accompanying measures	Project	105	58,007	6.091
<b>Total Leonardo</b>				<b>3,649.355</b>
<u>Grundtvig</u>				
European Assistantships	Individual mobility	5,850	5,771	33.759
Adult learner mobility	Individual mobility	58,500	1,397	81.734
Staff training mobility	Individual mobility	20,540	2,281	46.858
Learning partnerships	Project + mobility	11,351	19,214	218.101
Cooperation projects	Project	560	281,797	157.806
Innovation projects	Project	21	643,022	13.503
Networks	Project	56	549,435	30.768
Accompanying measures	Project	182	58,343	10.618
<b>Total Grundtvig</b>				<b>593.149</b>
<u>Transversal programme: KA1</u>				
ARION study visits	Individual mobility	17,578	1,352	23.774
Cedefop study visits	Individual mobility	17,578	1,352	23.774
Experimental projects	Project	49	416,210	20.394
Innovation projects	Project	21	1,109,892	23.308
Standing conferences	Project	35	665,935	23.308
Eurydice	Project	217	196,916	42.731
NARICS	Project	210	25,547	5.365
Statistics and indicators	Project	133	657,173	87.404
Studies and comparative research	Project	189	443,957	83.908
Accompanying Measures	Project	350	49,945	17.481
Databases	Project	21	138,737	2.913
Euroguidance	Project	210	92,491	19.423
Europass	Project	196	158,556	31.077
<b>Total Key Activity 1</b>				<b>404.859</b>
<u>Transversal programme: KA2</u>				
New language materials	Project	42	554,946	23.308
Online courses	Project	14	2,219,784	31.077
Training tools for language teachers	Project	42	554,946	23.308
Web portal	Project	7	416,210	2.913
Networks	Project	21	416,210	8.740
Awareness raising	Project	28	1,664,838	46.615
Competence tests	Project	7	2,497,257	17.481
Conferences	Project	7	416,210	2.913
European language label	Project	175	88,791	15.538
<b>Total Key Activity 2</b>				<b>171.895</b>
<u>Transversal programme: KA3</u>				
Multilateral projects	Project	140	840,101	117.614
Networks	Project	70	332,968	23.308
ICT development monitoring	Project	28	554,946	15.538
<b>Total Key Activity 3</b>				<b>156.460</b>
<u>Transversal programme: KA4</u>				
National projects	Project	350	112,504	39.376

Multilateral projects	Project	49	1,028,151	50.379
Studies	Project	350	22,198	7.769
<b>Total Key Activity 4</b>				<b>97.525</b>
<b>Total Transversal programme</b>				<b>830.739</b>
<b>Jean Monnet programme: Jean Monnet Action</b>				
Conferences and dialogue	Project	231	61,304	14.161
National Associations	Project	70	22,487	1.574
Research	Project	70	168,653	11.806
Teaching	Project	980	36,742	36.007
Young researchers	Project	700	22,487	15.741
<b>Total Jean Monnet Action</b>				<b>79.289</b>
<b>Jean Monnet programme: Named institutions</b>				
4 institutions	Operating grant	28	4,760,827	133.303
<b>Jean Monnet programme: Other institutions and associations</b>				
Institutions	Operating grant	35	1,124,352	39.352
Associations	Operating grant	49	337,306	16.528
<b>Total other institutions and associations</b>				<b>55.880</b>
<b>Total Jean Monnet programme</b>				<b>270.840</b>
<b>Programme-related operational</b>				<b>479.399</b>
<b>TOTAL COST</b>				<b>13,365.271</b>

The subtotals and overall total do not always sum because of rounding

## 7. IMPACT ON STAFF AND ADMINISTRATIVE EXPENDITURE

### 7.1. Impact on human resources

Types of post		Staff to be assigned to management of the action using existing and/or additional resources		Total	Description of tasks deriving from the action
		Number of permanent posts 2007 (2013)	Number of temporary posts 2007(2013)		
Officials or temporary staff	A	85.2 (97.6)	0	85.2 (97.6)	<i>Programme implementation</i>
	B	35.7 (40.0)	0	35.7 (40.0)	
	C	62.8 (70.4)	0	62.8 (70.4)	
Other human resources DNE/AUX			AUX A 2.2 (2.6) AUX B 17.6(20.8) AUX C 9.9 (11.7) DNE 17.6(20.8)	2.2 (2.6) 17.6 (20.8) 9.9 (11.7) 17.6 (20.8)	<i>Programme implementation</i>
Total		183.7 (208.0)	47.3 (55.9)	231.0 (263.9)	



## 7.2. Overall financial impact of human resources – 2004 prices

Type of human resources	Amount (€ million) 2007(2013)	Method of calculation
Officials	19.840 (22.464)	€ 108,000 * 183.7 (208.0) officials
Temporary staff		N/A
Other human resources (specify budget line)	0.238 (0.281) 1.901 (2.246) 1.069 (1.264) 0.792 (0.936)	A € 108,000 * 2.2 (2.6) staff B € 108,000 * 17.6 (20.8)staff C € 108,000 * 9.9 (11.7) staff DNE € 45,000 * 17.6 (20.8) staff
Total	23.836 (27.191)	

The amounts are total expenditure for twelve months.

## 7.3. Other administrative expenditure deriving from the action – 2004 prices

Budget line (number and heading)	Amount € million 2007(2013)	Method of calculation
<b>Overall allocation (Title A7)</b>		
A0701 – Missions	1.000 (1.000)	1,230 missions of up to 2 days at €650 + 200 missions of 1 week at €1,000
A07030 – Meetings	1.000 (2.000)	€1,160 per participant (€860 travel + €150 per diem * 2 days) = 860 participants
A07031 – Compulsory committees <sup>1</sup>	1.000 (1.000)	€860 per participant = 1,160 participants
A07032 – Non-compulsory committees	0	
A07040 – Conferences	0.500 (0.500)	
A0705 – Studies and consultations	0	
Other expenditure (specify)	0	
<b>Information systems (A-5001/A-4300)</b>		
<b>Other expenditure - Part A (specify)</b>		
Total	3.500 (4.500)	

The amounts are total expenditure for twelve months.

<sup>1</sup> Mixed advisory/management committee (Council Decision 199/468/EC Articles 3 and 4)

I.	Annual total (7.2 + 7.3)	€ 30.758 (average)
II.	Duration of action	7 years
III.	Total cost of action (I x II)	€ 215.303

The planned staff resources amount to an increase of 30% compared with 2006, when steady-state is reached in 2009, compared with an increase in operational credits to be managed through the centralised (Commission) procedure of 200% by the end of the programme. The

increase in staff resources also reflects the increased financial monitoring and verification demands resulting from the significant increase in resources managed through the National Agencies (in excess of 300% by the end of the programme).

The requirements for human and administrative resource expenditure will be met within the budget allocated to the Directorate General responsible within the context of the annual allocation procedure. The allocation of posts will depend in part on the internal organisation of the next Commission and in part on the result of a possible reallocation of posts between Commission services following the new financial perspectives.

## **8. FOLLOW-UP AND EVALUATION**

### **8.1. Follow-up arrangements**

The Commission has developed indicators for each specific and operational objective of the programme. These are set out in the annex to the extended impact assessment document.

Data collection will be assured through the National Agencies for the indirect centralised actions, and the necessary provisions shall be included in the grant agreements between the Commission and the National Agencies, and for the centralised actions directly by the Commission and by the Executive Agency.

For the purpose of data collection by all parties, a dedicated software application will be produced (based on the existing Symmetry system) and implemented concurrently with the start of the new programme.

### **8.2. Arrangements and schedule for the planned evaluation**

An interim evaluation report on the results achieved and on the qualitative and quantitative aspects of implementation is scheduled for March 2011, based on reports from the participating countries. A final evaluation report will be produced by March 2016, likewise based on national reports.

## **9. ANTI-FRAUD MEASURES**

The current proposal has been subject to the new pre-examination procedure with OLAF. It provides in particular that decisions of the Commission, agreements with the National Agencies and the resulting agreements and contracts should provide for monitoring and financial control by the Commission (or any authorised representative), including OLAF, and for audits by the Court of Auditors, which may be undertaken in situ as necessary. These controls may be undertaken in relation to the National Agencies and as appropriate in relation to beneficiaries of grants.